

نامه پولس رسول وه کلیسا روم

بی خور بونینو گه چن گل قصیم داشدی بام ازه تکتو، مِنتائی هر گلی چیئی پیش هاتی، تاگه انوم همه شمری درو گم، هرهن گه انوم باقی خریهودتیلم کردى.

^{۱۴} آریگه دن یونانیل ئو تَریزَل ئو دونائیل ئو نایوئل ها میل مِنبار. ^{۱۵} اسه، شوق دیرم گه انجیل إلوم گم آر هُمیهيش گه هاینون رومار. ^{۱۶} آریگه مِن از انجیل عارِم نِمای، آریگه قویت خداء آرِه نجاد هر کی گه ایمو باری، اول بار یهود ئو دُماخِر یونانی. ^{۱۷} آریگه انوم انجیل، آ صالح بیئینی گه از خداء آشگارا ماو، گه از اول تاگه آخر آر پاء ایمون. هرهن گه انوم کتاو خبقوق پَخَمَر نُسیاء: «آم صالح وه ایمونا زنَهی مِمه.»

خضو خدا آر بشر گناکار

^{۱۸} آریگه خضو خدا از آسمون ما آرضد گلی جور بی دینی ئو ناراسی مردمی گه وه ناراسیو نوا خیخت مِگِرن. ^{۱۹} آریگه آ چیئه گه ما او إباوه خدا بشتاسین ار او آشگار، آریگه خدا آوه آشگارا کرديسی آرینو. ^{۲۰} آریگه، آ صفتل خدا گه نِماو بونینو، يانی قویت ابدی ئو ذات الهی او، ماو از آ اول خلقت دنيا، انوم چیئلی گه خلک بین خو بونینين. اسه اوئن هُبیچ ڈسپیچی نِرن.

^{۲۱} آریگه وہیا آگه خدائو شناسی، مِنتائی اجر خدا، عزّتون اری نِنیا ئو شِگرو نَهَرَد، بلکم انوم فِگِرلو گرفدار چیئل باطل بین ئو دَلَل

^۱ اژ پولس، حُلم مسیح عیسی، گه دَوَت بِن تاگه رسول بو ئو وَخَم بیسَ آرِه انجیل خدا؛ ^۲ هَرَا انجیلَ گه خدا وِرکار، وَهْسونگ پِخَمَرل وَوَر، انوم نُسخ مقدَّس وَدَه دَائِيَقِي، ^۳ ئو ایاَرَه گُر اوءَ، گه از لِحاظ جسم از نِسَل داود پاپِشا هات دی، ^۴ ئو از لِحاظ روح قدوسیت وَهْسونگ زنیابیئنی از مردیل وَه قدرتا إلوم بِن گه گُر خداء، يانی خداون ایمه عیسی مسیح. ^۵ خدا وَهْسونگ مسیح فيض دائونمو تاگه رسول او بونیمو ئو گل ملَّل باریم اطاعتی گه از ایمون. ^۶ یه آرِه هُمیهيش هَس گه دَوَت بینون تاگه هن عیسی مسیح بونینو؛ ^۷ وَه گل اوئلی گه انوم شیر روم، خدا دوسو ديري ئو دَوَت بین تاگه ایمودارل مسیح بون: فيض وسلامتی از جونِم خدا، باوه ایمه، ئو خداون عیسی مسیح، آر هُمه بو.

شوق پولس آرِه روم

^۸ ور اژ هر چی، وَهْسونگ عیسی مسیح، وَه خاطر گلتو شِگر خداء ووزم مَهَم، آریگه خور ایمونتو پَشخا بیسَ انوم گل دنيا. ^۹ آریگه خدائی گه وه گیون ئو دل ! انجیل گُری خِلَمَت مَهَمَ آری، شات مِن گه چطور هَر هام ویر هُمه ^{۱۰} ئو هَر ! دواعَالِم یَم م گه آر خدا بیتی اسگه آخری بتعونم بام ازه تکتو. ^{۱۱} آریگه شوق دیرم بونینمتو تاگه بِرِكت روحانی ای بِتِمَنِنِتو گه تقویتلو ک؛ ^{۱۲} يانی تاگه از ایمو یکتری دلگرما بونیمو، ایمو من ئو ایمو هُمه. ^{۱۳} لا بِرال، نِیم

وَهْ أَجِيئَهُ كَهْ آرْ يَكِي تِرْ حَكْمَ مَهِينَ، آرْ وَوْزِتْ حَكْمَ مَهِينَ؛ آرِيَگَهْ تو لَا دَاوِرْ، وَوْزِتْ هَرَا كَارِلَ مَهِينَ. ۲۱ ايمه مَذَانِيَم دَاوِرِي خَدَا آرْ كَسَلَى كَهْ هُنْ كَارِلَيْ آنْجُومَ مَيَنْ، حَحْ. ۲۲ ايمه تو كَهْ آرْ كَسَلَى تِرْ حَكْمَ مَهِينَ ئُو وَوْزِتْ هَرَا كَارِلَ آنْجُومَ مَيَنْ، مَرْ گُمُونَ مَهِينَ كَهْ اَزْ دَاوِرِي خَدَا مَچِينَ؟ ۲۳ ايَگَهْ مِريَبُونِي، صِيرَ ئُو تِيمِيلْ فِرْهَ خَدَا وَهْ هُنْجَ مَذَانِيَنَ ئُو نَمَذَانِيَنَ كَهْ مِريَبُونِي خَدَا اَرِه يَسَنَ كَهْ تو بَارِي وَيِرْ تَوَئَهْ؟

۲۴ مِنتَائِيَ تو وَهْ خَاطِرْ يَكِه إِثِيرْ نَمَچِينَ ئُو يَكِه دِلِتْ نَمِيَتْ تَوَهْ يَهِينَ، خَضُو اَرِه وَوْزِتْ، اَرِه رُوزْ خَضُو اَماَرْ مَهِينَ، آرْ رُوزْ كَهْ دَاوِرِي عَادِلَوْنَه خَدَا إِنُوم آشَكَارَا مَاوَتِي. ۲۵ خَدَا «وَهْ هَرْ كَيْ مِطَابِقَ كَارِلَيْ سَرَاءِمِ». ۲۶ او ثَيَابِينَ ابِدِي مَوَشَخَتِي كَسَلَى كَهْ وَهْ صِيرَ إِآنْجُومَ كَارِلَ خَوْ، هَانَ آرْ دُمْ جَلَالَ ئُو عَزَّتْ ئُو زَيْنَهِي ابِدِيَ؛ ۲۷ مِنتَائِيَ خَضَنَ ئُو خَضُوَّ مَارِي آرسِر كَسَلَى كَهْ هَرْ هَانِ فِيَگَرْ وَوْزُونَا ئُو اَزْ حَبِيجَتْ اطَاعَتْ نَمَهَنَ بِلِكَم اَزْ نَارَاسِي اطَاعَتْ مَهَنَ. ۲۸ هَرْ كَيْ يَهِه، جُورَ ئُو عَذَّاَوْ مَاوَتِي نَصُّيَ، اولِيَار يَهُودَ ئُو آسَهِ يَوْنَانِي. ۲۹ مِنتَائِيَ هَرْ كَيْ خَوَئِي يَهِه جَلَالَ ئُو عَزَّتْ ئُو سَيَّارَ مَاوَتِي نَصُّيَ، اولِيَار يَهُودَ ئُو آسَهِ يَوْنَانِي. ۳۰ آرِيَگَهْ خَدَا دُوچِيَمَكِي نَمَهَنَ.

۳۱ كَسَلَى كَهْ بِي شَرِيعَتِ مُوسَى گَنَاءِ مَهَنَ، بِي شَرِيعَتِ يَيشِ نَابِودَ مَوَئِنَ؛ ئُو گُلْ كَسَلَى كَهْ إِثِيرْ شَرِيعَتِ گَنَاءِ مَهَنَ، وَهَسُونَگَ شَرِيعَتِ دَاوِرِي مَوَئِنَ. ۳۲ آرِيَگَهْ كَسَلَى كَهْ شَرِيعَتِ مَشْتَوَئِنَ آرِيَكَهْ خَدَا صَالِحَ نِينَ، بِلِكَم كَسَلَى كَهْ شَرِيعَتِ مَارِنَ جَا صَالِحَ وَهْ حَسَاقَ مَانَ.

۳۳ إِراسِيَ، وَخَدِي خَرِيَهُودِيَلَ كَهْ شَرِيعَتِ نِينَ، كَارِلَ شَرِيعَتِ مِطَابِقَ طَبِيعَتِ مَارِنَ جَا، اونَلَ وَهِيَا آكَهْ شَرِيعَتِ نِينَ، اَرِه وَوْزِو شَرِيعَتِ كَنَ.

۳۴ اونَلَ نَشُونَ مَيَنَ كَهْ كَارِلَ شَرِيعَتِ نُيسِيَاسِ

نَفِيمَو تِيرِيكَيِي. ۳۵ ادعَا حَكْمَتُونَ مَهَرَدَ، مِنَتَائِيَ أَخْمَخَا بَيْنَ ۳۶ ئُو جَلَالَ خَدَا ابِدِيَو عَوْضَ كِرَدَ گَرَدَ مِجَسَمَهَلِي اجُورَ انسُو فَانِي ئُو مَلَلَ ئُو جَوْنَوَلَ ئُو جَوْنَوَلِي كَهْ وَهْ زَيْرَ لَمَا سُرَ مَكَرَنَ.

۳۷ اسَهَه خَدَايِش اونَلَ إِنُوم شَوَّلَ دَلو تِسِيلِيم نَابِاكِي كِرَدِي، تَاهِه بِي عَزَّتِي يَهَنَ لَارَ وَوْزِو. ۳۸ اوَنَلَ حَيِيخَتِي كَهْ إِباَرَه خَدَاءَ عَوْضَو كِرَدَ گَرَدَ دِرَو، ئُو مَخْلُوقَونَ إِجَالَ خَالِقَ پَرَسِي ئُو خَلْمَتَ كِرَدَ، خَالِقَي كَهْ تَا ابِدَ بِيمَارِكَ آمِينَ.

۳۹ آرَوَنَسَ خَدَايِيش اونَلَ تِسِيلِيم هُواوهُوَسلَ نَنْگَبَارَ وَوْزِو كِرَدِي. جُجْ زَنَلِيشُو، رَابِطَه طَبِيعَيَو عَوْضَ كِرَدَ گَرَدَ رَابِطَه خَرِطَبِيعَيَا. ۴۰ هَرْ آرِيَ جَورَ، پِيَالِيش رَابِطَه طَبِيعَيَونَ گَرَدَ زَنَلِيشُو نَاءِ لَا، ئُو إِنُوم آكِرَ شَوَّتَ اَرِه يَكِتَرِي سُيَّتنَ. پِيَالَ گَرَدَ پِيَالَ كَارِلَ نَنْگَبَارَو كِرَدَ، ئُو مِكَافَاتَ خَطَاوَنَ دَرِينَ وَوْزِو گَرَتو.

۴۱ هَرْهُنَ كَهْ شَناختَ خَدَا اَرِه اوَنَلَ اَرِزَشَدِي نَآاَشَدِي، خَدَا اوَنَلَ تِسِيلِيم فِكَرَلَ گَنُو كِرَدِي تَاهِه آوَهَ كَهْ نَيَابِسَ، آنْجُومَ دَنَ. ۴۲ اوَنَلَ اَزْ گُلِي جَورَ نَادُرِيسِي، شَرِيَارِي، ظَلَماً ئُو گِينَهِسِيتِنَ ېِرِنَ. پِر اَزْ حَسُونَيَ، آمَكِشِتِنَ، جَنَگَ، رِنْگَرِي ئُو گُنِهِسِيتِنَ اَرِه كَسَلَى تِرنَ. اوَنَلَ رَأَوِبارَ، ۴۳ بُخْتِيمَچِيَ، دَشْمَنَ خَدَاءَ گَرِسَاخَ، قُراتَ ئُو هَوْقَلِينَ. اَرِه آنْجُومَ دَائِنَ كَارِلَ شَرَ، رِيَلَ نَوَوْ دُرُسِسَ مَهَنَ، فِرْبِونَ اَزْ دَابِابَهْنَو نَيمَرِنَ، ۴۴ نَفِيمَ، بِي وَفَا، بِي عَاطَفَهَ ئُو بِي رَيَيَنَ. ۴۵ وَهِيَا آكَهْ اَزْ حَكِمَ عَادِلَوْنَه خَدَا حَوَرَ دَيرِنَ كَهْ مِجاَزَاتَ كَسَلَى كَهْ هُنْ كَارِلَيْ مَهَنَ مَرَگَ، نَهْ فَخَدَ وَوْزِو بَوَئَنَ آنْجُومَ مَيَنَ، بِلِكَم كَسَلَى شِي كَهْ ايِ كَارِلَ مَهَنَ، تَأَيِيدَ مَهَنَ.

دَاوِرِي عَادِلَوْنَه خَدَا

۴۶ ايمه تو لَا كَسِي كَهْ آرْ يَكِي تِرْ حَكْمَ مَهِينَ، ۴۷ هَرْ كَيْ كَهْ هِينَ هُنْجَ دَسِبِيَچِي نِيرِنَ. آرِيَگَهْ

بو ئو ختینه‌یش کار قلبی‌ای که وه دس روح خدا آنجوم ماو، نه وه‌سونگ لکلمه‌لی گه نیسیاء. هن کسی خدا تیریف آژین مهیقی، نه انسو.

خدا آمونتدار

۳ اسه فاده یهودی بیئین چی ئو ختینه چه ارزشدار دیری؟^۲ فره، اثر کل لحاظی. اول یگه کلوم خدا وه آمونت سپارتیاس‌ئونو. ^۳ آز برب اژینو آمونتدار نوئین چه باس بوشیم؟ آیا آمونتدار نوئین اوئل، آمونتدار بیئین خدا باطل موهه؟^۴ هرگس! جُج آز گل آمل دروزن بوئن، خدا راس‌وشن! هرھن گه انوم کیتاو زبور داود نیسیاء:
«آژوئس وخدی قصه مهین،
حخ ها دس تونا،

ئو وخدی داوری مهین، فائق ماین.»
^۵ مِنْتَاثَى آز نادُرْسِى ايمه دُرْسِى خدا ويشتر آشگارا مهه، چه باس بوشیم؟ مَر خدا وخدی گه حَضُورَ ماری سرمو ظالم؟ اجور انسو قصه مَهَم. ^۶ اصلاحا. آریگه اسه خدا چطور مَتُونی آر دنیا داوری بیهه؟^۷ مِنْتَاثَى «آز وه‌سونگ درو مه راسی خدا ويشتر چلال مَكْيَری، دیر من آزا اجور گناکاری مَكْوَمِ موئم؟»^۸ ئو آزا نوشیم: «بورن گئی یهیم تاگه خوئی باء عمل»، هرھن گه برب بُختیمون آری دایم ادعاه مَهَن گه ايمه هن موشیم؟ مکومیت بوئن عادلونئه.

كس صالح نى

^۹ اسه چه باس بوشیم؟ آیا وضحال ايمه یهودیل بیتر؟ اصلاحا! آریگه ورکار ادعامو کرد گه یهود ئو یونانی هردىک هان ژير گناiar.^{۱۰} هرھن گه اسْسَخْ مَقْدَسِ نیسیاء:
«كس صالح نى، جُج يېكى.

آری دللو، هن گه وردانو شاتى م ئو فِگَرل آر ضد يکو، يا مَكْوَمِ مهه يا تبرئه ئون مهه.
^{۱۱} يه ا روزى آنجوم مَكْيَری گه خدا مِطابق انجیلى گه مه إلوم مَهَم، وه‌سونگ عیسى مسیح، آر رازل دل إنسوئل داوری مهه.

^{۱۲} مِنْتَاثَى آز تو گه وورث بہودی مَذَانِين ئو تک مین آر شریعت ئو آریگه خداه مَشَاتِسِين وه وورث مَنَازِين،^{۱۳} تو گه خواس اوء مَذَانِين ئو آریگه اثر شریعت تَبَلِیْمِت گرتی، آوه گه از گل بیتَر شیه مهین،^{۱۴} ئو اطمینو دیرین گه زِنما کوژلین نو آرده کسلی گه هان انوم تَبَرِیکِار، نُرین،^{۱۵} مربی نایوئل ئو مَلِم آیلَل گجرین، تو گه ا شریعت، میرفت ئو حخیخت آجور گه ماو بوئینینی دیرین،^{۱۶} اسه تو گه ياء باقی مین، ياء وورث نِمِين؟ تو گه آر ضد دُزی موعظه مهین، وورث دُزی مهین؟^{۱۷} تو گه موشین نباس زِنها بېھین، وورث زِنھاء مهین؟ تو گه از پَتَل بیزارین، وورث مَعْدَل خازت مهین؟^{۱۸} تو گه وه شریعت مَنَازِين، آیا وه ازير پا نائين بی عَزَّتی آر خدا نِمِهين؟^{۱۹} آریگه هرھن گه انوم کتاؤل بَخَمَرل نیسیاء: «وه خاطر هُمه، انوم خَرِیْهُودَیل کَفَرْ موشَنْ نُم خدا.»
^{۲۰} ختینه وخدی آرژشد دیری گه شریعت بارینون جا، مِنْتَاثَى آز بِنِينوْنی ژير پا، اجور تیس گه ختینه نوئینون.^{۲۱} اسه آز پیاى گه ختینه نوئى، حکَمِل شریعت بارى جا، آیا ختینه نوئین او ختینه وه حساو نِمای؟^{۲۲} اسه آوه گه انوم جسم ختینه نوئى، مِنْتَاثَى حکَمِل شریعت ماری جا، تو مَكْوَمِ مهه، تو گه وه يَا آگه حکَمِل شریعت دیرین ئو ختینه بین، شریعت مَنِين ژير پا.^{۲۳}

^{۲۴} آریگه یهودی آوه نى گه وه ظاهر یهودی بو، ئو ختینه‌یش کار ظاهری ئو جسمونی اى نى.^{۲۵} بلکم یهودی آوه س گه ا باطن یهودی

آرە نیشو دائین عدالت خدا آنجمون گرتى، آرېگە خدا! صىرالى الهى ووژ، گنا نواينىله وە نىتى گرتى.
 ۲۶ يە آرە نیشو دائین صالح بىئىن ووژ! اپى زمۇن بى، تاگە ووژ صالح بولۇ كسىشى گە ايمون آر عيسى دىرى، صالح وە حساو بارى.
 ۲۷ اسە دىرچە جا افتخارى هەس؟ جاي نىرى. وەسونگ چە؟ وەسونگ شريعت كارلا؟
 نە، بلکەم وەسونگ شريعت ايمونا. ۲۸ آرېگە ايتمە باوار دىريم گە انسو وە ايمون گە صالح وە حساو مای، بىيگە كازل شريعت آنجمون د. ۲۹ يانى خدا فەخد خداء يەهودىل؟ مەر خدا خرىيەدەيليش نى؟ آلوت گە او خدا خرىيەدەيليش هەس. ۳۰ آرېگە فەخد يە خدا هەس، ئۇ اپى خداء ختىئە كىريائىل از رئى ايمون ئۇ ختىئەن كىريائىل وەسونگ هەرا ايمون صالح وە حساو مارى. ۳۱ ايلاھە مەر وە اپى ايمون شريعت از قەمنىم؟ هەرگىس! بلکەم پايارا مەھىمى.

صالح وە حساو هاتىن ابراهيم از رئى ايمو

ايلاھە إبارە آچىئە گە ابراهيم آوردى دس، چە بوشىم، او گە مطابق جسم، باۋەجد ايتمە وە حساو مای؟ آرېگە آز ابراهيم وە كازلىيصالح وە حساو هاتوئى، چىئى آرە افتخار كىردى داشدى؛ مىنتائى ارتىك خدا ھۇنى نى. ۳۲ آرېگە نۇسخ مقدس چە موشى؟ «ابراهيم ايمو آوردى آر خدا ئو يە آرە صالح بىئىن وە حساو پەھاتى.» ۳۳ إسگە كسى گە كار مەھە، مىزدىسى حخ او وە حساو مای، نە پىشكىشى. ۳۴ مىنتائى آوه گە كار نىمە، بلکەم ايمو بارى آر خدائى گە بى دىتلى صالح وە حساو مارى، ايمون او صالح بىئىن آرە وە حساو مایتى. ۳۵ هەرا جوز گە داود دىش، كسى گە خدا جيا از كازل صالح وە حساو مارىتى، بىمارك مىدانى ئۇ موشى:

۷ «خۆزگال اونلى گە خطائىلو بىشخىاء

۱۱ كىس فىيم نىرى،
 كىس مىنى خدا نىمەه.

۱۲ كىل از رئى إرهاتىن،
 ئۇ وە گىردىك باطل بىئ.

كىس خوئى نىمەه،
 جۈچ يېكى.

۱۳ «تىنيو قور وشائى ك
 ئۇ وە زۇئۇنۇ فەن مىن.»

۱۴ «تىر خفى ھا زىر لېچلىون ار؟»
 «دەمو پەر از تىلى ئۇ ئۇز.»

۱۵ «ئۇ پائىلۇن آرە خوين يېشىن زىل؟
 ۱۶ هەر جا مەجن، خىراوى ئۇ نەھات،
 مىلين آر جا،

۱۷ ئۇ رئى سىتلەسلامىتى نىمشتاسىن.»
 ۱۸ «تىرس از خدا! چىملىنى.»

۱۹ إسگە مىدانىم گە آچىئە گە شريعت موشى آرە كىسلى كە ھان زىر شريعت ار تا ھەر دەمى بۇئى ئۇ كىل دەنیا وە خدا جوواو بىئىن دۇما. ۲۰ وەچوينا گە هۇيچ بىرى وە كازل شريعت، ا چىيم خدا صالح وە حساو نىمای، آرېگە شريعت، گناء مەشتاسىتى ايتمە.

صالح وە حساو هاتىن از رئى ايمو

۲۱ مىنتائى إسگە، آصالح بىئىنى كە از خداء، جيا از شريعت آشگارا بى، ھەرھۇن گە شريعت ئۇ پەخمرەل شاتى آرين مىتى. ۲۲ اپى صالح بىئىنى كە از خداء از رئى ايمون آر عيسى مسيح ئۇ ماو نىصى كىلسلى گە ايمون مارىن. آرېگە هۇيچ فەرخى نى. ۲۳ آرېگە كىل گنانئو كىرىدى ئۇ از چىلال خدا كەن مارىن. ۲۴ وە فيض خدا ئۇ وەسونگ آ نىسخ آزادى اى گە ها نوم مسيح عيسى ار، وە مەفت صالح وە حساو مان، ۲۵ كە خدا وېركار عيسى مسيح آرە كفازە گنانئ مىن كىرىدى، تاگە وەسونگ خوين او، از رئى ايمو باء دس. يە

ئو گنائلو پوشیاء.

^۸ خَوْزَگَلَ كَسِيْ گَه خداون گنائى،
آر حساو ننلى.»

ایمونئون آورد، او گه مِردیل زنيا مِمه ئو چىئلى
گه نين مەھئە چىئلى گه هن.

^۹ وخدى هېچ اميدى نوئى، ابراهيم وە
اميد، ايمو آوردى تاگە بوء باوه ملتل فىره،
ھەرھۇن گە وتوئيونئون گە «نسيل توھن ماو.»
^{۱۰} او إنوم ايمو ووژ سُسا نوئى. آسە گە سىل
كىرىدى آر لار بى گيو ووژ، آرىيگە نزىك آر صد
سال بىتى ئو ياكە جىنى گە مِلاڭ دُزىنەه سارايىش
خۇشقا بولى. ^{۱۱} مِنتاناي او إنوم بى ايمونى شك
نەھرىدى ودە خدا، بلکم إنوم ايمو قويت گرتى،
خدا چلال داتى. ^{۱۲} او اطمئنۇ داشدى گە
خدا مَتَنَوْنَ وَه وَدَه وَوَزْ وَفَا كِ. ^{۱۳} آزۇنى
ایمون او، «آرە او صالح بىئىن وە حساو بىهات.»
^{۱۴} مِنتاناي اي قصە «آرە او وە حساو بىهات.»
فَخَدَ آرە او نَيْسِيَا ^{۱۵} بلکم آرە ايمەيش نىسياء،
تاگە آرە ايمەيش وە حساو باى، آرە ايمە گە
ایمون نومو آوردىيس آر او گە خداون نوم عىسى از
مِردیل زنيا كىرىدى، ^{۱۶} گە وە خاطر گنائى ايمە
تىسلىم مرگ بى ئو وە خاطر صالح وە حساو
بىهاتىن ايمە، از مِردیل زنيا بى.

صُئل إنسون ئو خدا

^{۱۷} اسە آرىيگە وەسونگ ايمو صالح وە حساو
هاتىم، وەسونگ خداون نوم عىسى مسيح
ضئىل گىد خدا دىريم. ^{۱۸} ايمە وەسونگ او،
ئو وەسونگ ايمو، خخ هاتىن إنوم فيضى گە
اسگە موسىمى إنوم، آوردى موسى دس، ئو إنوم
اميد آر چلال خدا خوشى مەھىم. ^{۱۹} نه فَخَدَ يە،
بلکم ! عذاوَلِيش خوشى مەھىم، آرىيگە مەذانىم
گە عذاوَلِ طاخَت مارى بار ئو طاخَت،
شخصىخت مارى بار، ئو شخصىخت، اميد مارى

آيا اي خَوْزَگَلَ، فَخَدَ آرە ختىئە گريائىل يَا
آرە ختىئە نَكْيَارَلَ بِيش هَس؟ آرىيگە موشىم ايمو
ابراهيم آرە او صالح بىئىن وە حساو بىهات.
۱۰ آنى ! اچە وضى هۇن آرە حساو بىتى؟ آيا دُما
يىگە ختىئە بى ياكە ور از آوه؟ آلوت گە ور از
يىگە ختىئە بولى، نه دُما آوه. ^{۱۱} ابراهيم نشونە
ختىئە گرتى تاگە ميرى بو آر آ صالح بىئىنى گە
ور از ختىئە بىيىنى، وەسونگ ايمو بوقىتى نصى.
تاگە او باوه گل كىسلى بولى گە بى يىگە ختىئە بولى
ایمون مارىن تاگە صالح بىئىن آرە او قىلىش وە
حساو باى. ^{۱۲} ئو باوه ختىئە گريائىل بِيش هَس،
يانى باوه اوئلى گە نه فَخَدَ ختىئە بىن، بلکم إنوم
رئ ايمو گوم مَنَن، إنوم هَرَأَتِي اى گە باوه ايمە
ابراهيم يش ور از يىگە ختىئە بولى، گوم مَنَنلىقى.

^{۱۳} آرىيگە وەسونگ شريعت نوئى گە ودە
هاونىت ابراهيم ئو نسيل او گە دنيا ميرىن
ميرات، بلکم وەسونگ آ صالح بىئىنى گە از
ایمون. ^{۱۴} آرىيگە آر كىسلى گە هان زىر شريعتار
ميرات يېرىن ايمو باطل ماو ئو ودە پُيچ.
۱۵ آرىيگە شريعت خَضْوَة مارى؛ مِنتاناي جاي
گە شريعتىنى، إشكۈن شريعت يش نى.

^{۱۶} آزۇنى، ودە تكى هاياتى آر ايمو تاگە آرۇزى
فيض بول ئو آرە گل نسيل ابراهيم ضىمونت بول،
يانى نه فَخَدَ آرە اوئلى گە هان زىر شريعتار،
بلکم آرە كىسلى شى گە ! ايمو ابراهيم هُم يېرىن،
گە باوه گل ايمەن. ^{۱۷} هەرھۇن گە إنوم تورات
نُيسياء: «مە تونىم كىرىدىس باوه ملتل فىره.»
ئو آرتىك خدا هۇنىش هَس، خدai گە ابراهيم

یانی عیسی مسیح، هات، چل چل بی نَصْرِی فِرَه کشل.^{۱۶} ئو ابی پیشگشی اجور ثمر گنا آ په انسون نی. آریگه داوری ای گه وه دُم په کورفریونیا هات، مکومیت آوردی، مِنتائی پیشگشی ای گه وه دُم کورفریونیل فِرَه بِکا هات، صالح بِیئن گرد ووز آوردی.^{۱۷} آریگه آز وَه سونگ کورفریونی په انسو، ئو وَه خاطر او مرگ سلطنت کِردي، چنی ويشر کَسْلَي گه فيض بِحدِسَاو خدا ئو پیشگشی صالح بِیئن مَكِّرِن، وَه سونگ آ په انسون، يانی عیسی مسیح، سلطنت آر زیاین مَهَنَ.

^{۱۸} اسه هَرَا جَوَرَ گه په کورفریونی باعث مکومیت گُل آمَل بی، په کار صالحی يشی باعث صالح وَه حساو هاتین ئو زیاین گُل آمَل ماو. ^{۱۹} آریگه هَرَا جَوَرَ گه وَه سونگ کورفریونی په انسو، فره کشل گناکارا بین، وَه سونگ اطاعت په انسون يش فِرَه کشل صالح موئن.

^{۲۰} إِسَّكَه، شریعت هات تاگه کورفریونی فِرَه آ بو؛ مِنتائی جای گه گنا فِرَه آ بی، فيض بِحدِسَاو، فِرَه تِرا بی.^{۲۱} تاگه هَرَا جَوَرَ گه گنا إنوم مرگ سلطنت کِردي، فيض يش وَه سونگ صالح بِیئنی گه آخری زیاین ابدی سلطنت مِهَه، وَه سونگ خداونمو عیسی مسیح.

مردی نسوت گنا ئو زِنی نسوت خدا

٧ اسه چه بوشيم؟ يانی هر گنا بِهِيم تاگه فيض فِرَه تِرا بُو؟^{۲۲} اِصلاً! ايمه گه نسوت گنا مِرديم، چطور مَتَوْيِم إنوم زِنَهِي بِهِيم؟^۳ مَر نِمَدانينو گُل ايمه گه إنوم مسیح عیسی تیميده مو گِرتی، إنوم مرگ او تیميده مو گِرتی؟^۴ اسه وَه تیميده گِرتِن إنوم مرگ، وَه گرد او قور بِيمو تاگه هَرَا جَوَرَ گه مسیح وَه سونگ چلال باوه، اژ مِر دیل زِنِيا بی، ايمه يش إنوم زِنَهِي نووئي گوم بِنِيم.

بار؛^۵ ئو اميد، ايمه خجالتا نِمِهِه، آریگه محبت خدا وَه سونگ روح القدس گه بشخیاس ئونمو، رِيشیاس إنوم دَلَمَو.

^۶ آریگه وحدی گه ايمه هَنَى زوئين بِيمو، مسیح إِرْمُو دُرِيس، گيو ووز ناق آرَه بِديَل.

^۷ إِسَه کم پیش مای یک گيو ووز آرَه إِنسو صالحی بِنَى، وَهِيَا گه هایتر یکي بو گه زِلَه بِهِه گيو ووز آرَه آم خوئي بِنَى.^۸ مِنتائی خدا محبت ووز هُنَ آر ايمه ثابت کِردي گه وحدی ايمه هَنَى گناكار بِيمو، مسیح آرَه ايمه مرد.

^۹ إِسَه ايمه گه وَه سونگ خوين او صالح وَه حساو هاتيمون، چنی ويشر وَه سونگ او اژ حَضُو خدا نجاد مَكِيرِم.^{۱۰} آریگه آز جَنَى گه وَه گرد خدا دشمن بِيمو، وَه سونگ مرگ گُرِيَا وَه گرد ووز دوسیمو داتي، چنی ويشر اسگه گه دوسیمو، وَه سونگ زیاین او، نجاد مَكِيرِم.

^{۱۱} نه فَخَدَ يَه، بلکم ايمه وَه سونگ خداونمو عیسی مسیح گه وَه سونگ او صُئل خدا بِيَسَن نَصْبِيَمو، إنوم خدا حَوشَتِي مهِيم.

مرگ وَه سونگ آدم، زیاین وَه سونگ مسیح

^{۱۲} إِسَه، هَرْهُنَ گه گنا وَه سونگ په انسو هات إنوم دنيا، ئو مرگ وَه سونگ گنا بِهات، اهْنَ مَرگ دامو گُل آمَل إِراگِرتی، آریگه گُل گنائو کِرد،^{۱۳} آریگه ور اژ یگه شریعت، گنا إنوم دنيا بِنَى، مِنتائی جای گه شريعيت ناو، گنا وَه حساو نِمَاي.^{۱۴} وَه ابي حالا، اژ آدم تا موسى، مرگ حِكمِروني مَهَرِدى، جُجْ آر کَسْلَي گه گنائلو إجور کورفریونی آدم نوئي. آدم، نموئه کسی بِي گه باس بَاي.

^{۱۵} مِنتائی پیشگشی اجور کورفریونی نَى. آریگه آز وَه سونگ کورفریونی په انسو فِرَه كشل مِردن، چنی ويشر فيض خدا ئو پیشگشی ای گه وَه سونگ فيض آ په انسون،

وَه تموم دل بینوئَنْ فِرْبُوَرْ تِيلِيمِي گه خدا سپارتبیس ٹونتو.^{۱۸} هُمَه وَه آزاد بیئن از گنا، بینوئَنْ خُلْمَل صالح بیئن.

^{۱۹} مِنَ خاطر ضيَقَل طبیعی هُمَه، وَه زوئُنْ آمیزاء قصَهَتُونَ گَرَدَ مَهَمْ: آرِیَگه هَرَأ جورَ گه زمونی عضا لار ووژتونِ اجور خُلْمَل تِسْلِيم ناپاکی ئو بی قانوئنیتو یکرد گه آخری بی قانونی ویشِر، اسِگِه يش اوئل اجور خُلْمَل تِسْلِيم صالح بیئنی گن گه آخری قدوسیت.^{۲۰} آرِیَگه وخدی گه خُلْمَل گنا بینو، نسوت صالح بیئن آزاد بینو.^{۲۱} ایلهه آ زمون، از چیئلی گه اسگه آزینو خجالتینو، چه بی نَصُّیوتُو؟ آرِیَگه عاقویت آ کارل، مرگ!^{۲۲} مِنْتَائِي اسگه گه از گنا آزاد بینوئَنْ ئو بینوئَنْ خُلْمَل خدا، ثمری گه میرینو قدوسیت گه آخری ژیاین ابدی.^{۲۳} آرِیَگه مز گنا مرگ، مِنْتَائِي پیشگشی خدا، ژیاین ابدی انوم خداونمو مسیح عیسی.

آزاد بیئن از شریعت

لا بِرَال، مَر نِمَدَانِينُو -آرِیَگه وَه گَرَد اوئلی قصَهَ مَهَمْ گه شریعت گه شریعت فَخَدَ تا زمونی حِكْمَرُونِی آر انسوئَنْ مِهِه گه إنسو زِنِی؟^{۲۴} آرِیَگه مطابق شریعت، رَنْ میرَدَه دار تا زمونی گه میرَدَهی زِنِی، ها زیر تعهد رَنْ پیای اووار، مِنْتَائِي از میرَدَهی بِمِرِی، رَنْ از شریعت میرَدَهی آزاد ماو.^{۲۵} اسَه از وخدی گه میرَدَه زِنِیسی، وَه گَرَد پیای تِرَا زِنِی بِهِه، موشِنِی ئون زِنِهَاكار. مِنْتَائِي از میرَدَه بِمِرِی، از ای شریعت آزاد، ئو از شوی بِهِه پیای تِر، زِنِهَاكار نَی.

^{۲۶} هَر آزِی جور، لا بِرَال، هُمِه يش وَه سونگ لار مسیح نِسَوَت شریعت مِرِدَنِونَ تاگه هِن یکی تِر بِوئِنِو، يانی او گه از مِرِدَل زِنِی بِی، تاگه آره خدا ثمر باریم.^۵ آرِیَگه وخدی انوم جسم بیمو، هُواوهوسل گتاباری گه از شریعت بِی،

^{۱۵} آرِیَگه از ا مرگی اجور مرگ او، وَه گَرَد او بِيموئَنْ يَكِي، حَكْمًا زِنِيابِيئِي اجور زِنِيابِيئِن او، وَه گَرَد اوءَه مَوَئِيمِ يَكِي.^۷ مِنْدَانِيم آنسو قدِيم گه ایمه بِيمو، وَه گَرَد او کیشیا آر صلیب تاگه لار گنا نابود بِو، تاگه دَيَر بَنَه گنا نوئِيمو.^۷ آرِیَگه آوه گه مِرَدَي، از گنا آزاد بِي.

^۸ إِسَگَه اَز وَه گَرَد مسیح مِرِدَیم، ایمو دیریم گه وَه گَرَد او زِنِهِي شِن مِهِيم.^۹ آرِیَگه مِنْدَانِيم مسیح از مِرِدَل زِنِي بِي، دَيَر هِرَگَس نِفَمرِي ئو مرگ دَيَر زور آری نِمَگَرتی.^{۱۰} آرِیَگه او وَه آوه گه مِرَدَي، پِي گِل آرِه هِمِيشَه نِسَوَت گنا مِرَدَي، مِنْتَائِي ژِيَايِي گه او زِنِهِي مِهِه نِسَوَت خدا زِنِهِي مِهِه.

^{۱۱} هَرْهُنَ، هُمِه يش باس ووژتو نِسَوَت گنا وَه مِرَدَي بِيگِرِينِو، مِنْتَائِي إِنُوم مسیح عِيسِي نِسَوَت خدا، زِنِي.^{۱۲} اسَه نِيلِن گنا إِنُوم لازل فانی هُمَه سلطنت کِ تاگه فِرِيون از هُواوهوسل بِيَرِينِونِي.^{۱۳} عضا لار ووژتو تِسْلِيم گنا نَهَنَ تاگه وسیلَه ناراسِي بِوئِن، بلکم اجور کَسَلَي گه از مرگ گِلُوناها در دِيَسِن زِنِهِي، ووژتو تِسْلِيم خدا گن تاگه عضا لار تو آرِه خدا وسیلَه رِاسِي بِوئِن.^{۱۴} آرِیَگه گنا از هُمَه حِكْمَرُونِي نِمِهِه، آرِیَگه از ای شریعت نِيئِنِو بلکم هایِنِون زِرِ حِكْمَرُونِي فيض ار.

خُلْمَل صالح بیئن

^{۱۵} اسَه چه بُوشِيم؟ يانی گنا بِهِيم آرِيَگه از ای شریعت نِيئِنِم، بلکم هایِمِونِ زِير فيض ار؟ اصِلا!^{۱۶} مَر نِمَدَانِينُو اَز ووژتو هَر اجور خُلْمَل فِرْبُوَرِي تِسْلِيم کسی بِهِينِو، مَوَئِيمِون خُلْمَل آ كَسَن گه فِرِيون آزِين مِرِيَنِونِي، چه خُلْمَل گنا، گه آخری مرگ، چه خُلْمَل اطاعت، گه آخری صالح بیئن؟^{۱۷} مِنْتَائِي شِغَر آرِه خدا گه وَهِيَا گه زمونی خُلْمَل گنا بِيِنِو، اسگه

میم، بلکم گنای ک که لیز گرگتیس انوم مه.
۱۸ آریگه مذانم گه هیچ چی خوئی لیز نگرگتیس
انوم مه، یانی انوم جسم مه. آریگه من مه آ
چیئه گه دُریسَ آنجوم دَم، مِنتائی قویه آنجوم
دائی نیمی. ۱۹ آریگه ا کار خوءَ گه مه، نِمَهْ،
بلکم آ کار گنی گه نِمَم، هَرَا مَارِم جا. ۲۰ اسگه
آز کاری مَهْم گه نِمَم آنجوم دَمی، ایلهه یه دیر
مه نِمَم گه آنجوم مَمی، بلکم گنای ک که لیز
گرگتیس انوم مه.

۲۱ اسه ای قانون مفیم گه وخدی مه کار
خوئی بِهْم، گنی ها وَرَ دَسَم. ۲۲ آریگه من ا
باطن اژ شریعت خدا لَذَت مَيِّرِم، ۲۳ مِنتائی
قانونی تر انوم عضا لار ووژم موئینم، گه وَهْ گرد
شریعتی گه فِیگِر مه قبول مهیقی، ها جنگار،
ئو من مهیه اسیر شریعت گنا گه لیز گرگتیس
انوم عضا لار مه. ۲۴ مه چه آم بدخدی کِم!
کی متونی من اژ چنگ ای لار مرگ آزاد کِی؟
۲۵ شِگر آرِه خدا - وَهْ سونگ خداونمو عیسی
مسيح!

اسه، مه وَهْ فَکِرِم نوکری شریعت خداه مَهْم،
مِنتائی وَهْ جسمِم نوکری شریعت گناء مَهْم.

زنهی وَهْ سونگ روح خدا

اسه دیر هیچ مکومیتی آرِه کسلی گه
هان انوم مسيح عيسی ار، نَه، ۲ آریگه
انوم مسيح عيسی، شريعت روح زیابین، من
اژ قانون گنا ئو مرگ آزاد کِردي؛ ۳ آریگه آ
چیئه گه شريعت وَه خاطر زوئین بيئين جسم
نتونستي آنجوم د، خدا آنجوم داتي. او گُر ووژ
وه دائلوں جسم گناکار لک کردي تا 'قُرونی گنا'
بو، ئو هُنَّ گنا انوم جسم مکوم کِردي؛ ۴ تاگه آ
چی دُریسَ گه شريعت مَمی، انوم ايمه وَه آنجوم
برسی، ايمه گه وطابق روح خدا گوْمَهْ منیم نه
مطابق جسم.

انوم عضا لارمو کار مَهْرَدِی تاگه آرِه مرگ
ثمر باریم. ۵ مِنتائی اسگه گه نِسَوت آ چیئه
گه ا قِدِبَن بِيمونی، مرديمون، اژ شريعت آزاد
بِيمون، تاگه وَهْ سونگ روح القدس وَه طُرُخ
تاره، خلمت پیهیم، نه وَه طُرُخ گُنیه آ چیئه گه
نُسیباء.

شريعت ئو گنا

۷ اسه چه بوشیم؟ یانی شريعت گناء؟ اصلاح!
وه اپی حالا آر شريعت نوئی، نِمَنِنَاسِدِم گنا چی.
آریگه آر شريعت نوئِنَویتی «ظمات نَاآشدوئی»
نِمَتوونستم بفتیم ظما داشدین چی. ۸ مِنتائی
گنا وَهْ سونگ حکِم شريعت مجال گرتی گه
گُلِ جور ظما انوم مه باری بار. آریگه جيا اژ
شریعت، گنا مردی. ۹ زمونی مه جيا اژ شريعت
زني بیم؛ مِنتائی وخدی حکِم شريعت یهات،
گنا زنيا بی ئو مه مردم. ۱۰ هَرَا حکِم گه وَهَه
ژیابین داتي، بی باعث مردن مه. ۱۱ آریگه گنا
وَهْ سونگ حکِم شريعت مجال گرتی، سر مه
فن داتي ئو وَهْ سونگ آوه مه گشتى. ۱۲ اسه،
شريعت مقدَسَ ئو حکِم شريعت يش مقدَسَ،
دُریسَ ئو خوءَ.

۱۳ ایلهه یانی آ چیئه گه خوءَ، بی باعث مرگ
مه؟ اصلاح! بلکم یه گنا بی گه اژ آ چیئه گه
خوءَ، مرگ انوم مه آوردى بار تاگه گنابین گنا
آشگارا بو، ئو وَهْ سونگ حکِم شريعت، بِکُوء در
گه گنی گنا چنی بی حَدِّ حسماو.

۱۴ آریگه ايمه مَذانِم گه شريعت روحانی،
مِنتائی مه انسو جسمونی ای کِم ئو اجور خُلُم
گنا، فِروتیام. ۱۵ آریگه مه نِمَدانِم چه مَهْم،
آریگه نه آ چیئه گه مه، بلکم آ چیئه گه آژى
بِيزارمی، آنجوم مَمی. ۱۶ اسگه آر آ چیئه گه
نِمَم، آنجوم مَمی، قبول مَهْم گه شريعت خوءَ.
۱۷ ایلهه، اسگه یه دیر مه نِمَم گه آ کار آنجوم

گرد مسیح. وَه شرطی گه ایمه یشن گرد او عداو
پکیشیم تاگه وَه گرد او چلال بگیریم.

چلال آینده

^{۱۸} آریگه وَه عخیده مه، عذاوَل ای زمونَ
ا قیاسَن گرد چلالی گه میا آر ایمه دیارا بو،
هُبیجَ. ^{۱۹} آریگه خلقت وَه شوق فِرِهِیکا چِتَرمَنی
دیارا بیئن کُرل خداه. ^{۲۰} آریگه خلقت بَنِ فِرِیوَر
بطالت، نه وَه خواس ووژ، بلکم وَه خاطر او گه
آوه فِرِیوَرَا کردى، وَه ای اميدَ گه خلقت،
ووزیشی از بَنِهِی فساد آزاد ماو نو از آزادی
پرچلال آیل خدا بیدارا ماو.

^{۲۲} آریگه ایمه مَذانِیم گه گُل خلقت تا
هِرِاسِگه وَه گرد یک از رُفِن اجور زائِن مَنیزِنی.
^{۲۳} نو نه فَخَد خلقت، بلکم ایمه ووزیشمو گه
نوبر روح خدا دیریمو، اَدرِین ووزِمَون مَنیزِنِیم،
هُنَ گه وَه شوقا چِتَرمَنی آویل اقراری ا مقوم
کُرلیم، یانی آزادی لازمو. ^{۲۴} آریگه هَر ای اميد
نجادمو گرت. اسگه امیدی گه دیمو، دَیر اميد
نی. چطور ماو کسی اميد اَر چیئی بوتی گه
دیسی؟ ^{۲۵} مِنْتَاثَى اَر اميد اَر چیئی دیریم گه
هَنَ نَئِیمَون، وَه صِبِرَ چِيَمَ رَئِي مَمِينِيَي.

^{۲۶} نو هَرْهُنَ روح خدا إنوم ضیف ایمه
یاریمَون م، آریگه نَمَذانِیم باس چطور دعوا
پهیم. مِنْتَاثَى روح خدا، ووژ وَه نِیزَه لی گه نِماو
بوشیو، آرِه ایمه شِفاعَت مَهه. ^{۲۷} نو او گه دَلَل
مَجوري، فِرِگَر روح مَذانِی، آریگه روح مطابق
خواس خدا آرِه ايموداَرل مسیح شِفاعَت مَهه.
^{۲۸} نو ایمه مَذانِیم آرِه اوَنَلَی گه خدا دوس
دیرن نو مطابق خواس او ذَوَت بَیَن، گُل چیَل
وَه گَرَد یک آرِه خِرِیت کاز مَهَن. ^{۲۹} آریگه خدا
اوَنَلَی گه ورِکار شناسیتی، هَر ورِکار مَنِ کِردنی

^۰ آریگه کسلی گه جسمونِن، وَه چیَل
جسمونی فِرِگَر مَهَن، مِنْتَاثَى کسلی روحانِن،
وَه چیَل روحانی فِرِگَر مَهَن. ^۷ آریگه فِرِگَر کِردن
چیَل جسمونی، مرگ. مِنْتَاثَى فِرِگَر کِردن روح
خدا، زیایان ئو صِبِل وسلامتی. ^۷ آریگه فِرِگَری
گه آرُرُی جسم، وَه گرد خدا دشمنی مَهه، آریگه
فِرِیون از شریعت خدا نِمَرَی ئو نِمَتُونی شی
بَرِی، ^۸ ئو کسلی گه جسمونِن، نِمَتُونِن وَه دل
خدا بُوئن.

^۹ مِنْتَاثَى هُمَه إِثِير حِكْمَرُونی جسم نِيئِينو
بلکم هاینون زیر حِكْمَرُونی روح خدار، آلوَت
آر روح خدا لِيز گِرتوئیقی انوم هُمَه. هر کی روح
مسیح نَاشدوئیتی، هِن مسیح نی. ^{۱۰} مِنْتَاثَى
آر مسیح ها نومتوزار، وَهِیا گه لار وَه خاطر
گنا مِرَدَی، مِنْتَاثَى وَه چوینا گه صالح وَه حساو
هاتینون، روح خدا آرنقۇ زیایان. ^{۱۱} نو آر روح
او گه عیسى از مردیل زِنیا کِردى، لِيز گِرتوئیقی
انوم هُمَه، او گه مسیح از مردیل زِنیا کِردى،
وَه سونگَ روح ووژ گه لِيز گِرتبیس انوم هُمَه،
زیایان موئشخَ لازل فانیتو.

^{۱۲} اسَه لا اِبرال، ایمه دن ها مِلمونار، مِنْتَاثَى
نه دن جسم، تا مطابق جسم زِنَهِی پهیم.
^{۱۳} آریگه آر مطابق جسم زِنَهِی پهیم، مَمِينِيَي؛
مِنْتَاثَى آر وَه سونگَ روح خدا، کازل لار
پکشینو، زِنَهِ مَمِينِيَي. ^{۱۴} آریگه گُل اوَنَلَی گه
وَه سونگَ روح خدا هَدَائِتِ مَوَئِن، کُرل خدان.
^{۱۵} آریگه هُمَه روح تَنِهِیتو نِگرت تاگه هَنَ زِلَتو
بِچو، بلکم ا مقوم کُرل، روح آویل اقراریتو
گِرتن، گه وَه سونگَ آ روح هِنَاءِ مَهِيم: «آبَا،
بَاوَه.» ^{۱۶} روح خدا، ووژ گَر روح ایمه شاتِ م
گه ایمه آیل خادیمو. ^{۱۷} نو آر آیل خادیمو،
اسَه وارَل پیش هِيم، یانی وارَل خدا ئو هُمارَث

۲ گه درد گردنی انوم قلب و وزم دیرم ئو هر خمبارم.^۳ آریگه آواخیدم داشد گه مه و وزم وه خاطر برالم، بانی اوئلى گه مطابق جسم قوم مین، بوئم لينتى ئو اژ مسيح جيآ بوئم.^۴ اوئل اسرائيلين ئو آوييل اقراري هن اون، جلال هن اون، عتل هن اون، آمونت شريعت هن اون، عبادت هن اون، ئو ودهل هن اون^۵ باوهل قوم هن اون، ئو مسيح، مطابق جسم اژ لون اون، خدای گه هار پلنگ کل، بمارک تا ابد. آمين.

۶ مِنَتَنَائِي مَصْقُود يَهْ نَى گَهْ كَلُومْ خَدَا وَهْ آنِجُومْ تَرْسَى. آرِيَگَهْ گُلْ كَسْلَى گَهْ اَزْ قَوْمِ اِسْرَائِيلِين، اِرَاسِي اِسْرَائِيلِى نِين؛^۷ ئَوْ هَمِيَشَى گُلْ كَسْلَى گَهْ اَزْ نِسْلِ اِبْرَاهِيمِين، آيَلْ او وَهْ حَسَاوْ نِيمَان. بلِكَمْ انوم تورات نُيسِيَاء: «نِسْلِ تو اَزْ اِسْحَاقَ وَهْ حَسَاقَ مَاي».^۸ بانی، يَهْ آيَلْ جَسْمِ نِين گَهْ آيَلْ خَدَان، بلِكَمْ آيَلْ وَدَه، نِسْلِ اِبْرَاهِيمَ وَهْ حَسَاقَ مَان.^۹ آرِيَگَهْ آچِيَّهْ گَهْ وَدَهْ وَتِي، يَسِن: «سَالِيْ هَنَّيْ هَرَ ايْ مَوْعِيْ گَلَامِيْمِ ئَوْ سَارَا ماَوْ صَاثَائِيْ گُرْيِي».

۱۰ نَهْ قَخَدَ يَهْ، بلِكَمْ آيَلْ رِيْكَايِش اَزْ يَهْ پِيا، بانی اَزْ باوَهِ جَدِ اِيمَهِ اِسْحَاقَ بَين.^{۱۱} وَهِيَا آگَهْ وِرْ اَزْ يَكَهْ بَانَ دَى، ئَوْ كَارْ خَوْ يَاگَهْ گَنْيَ آنِجُومْ دَنْ - آرِيَگَهْ مَصْقُود خَدَا اَزْ دِيَارِي كَرْدَنْ پَايَارْ بِيمِينِ، نَهْ وَهْ خَاطَرْ كَازَلِيْ گَهْ مَهَنْ، بلِكَمْ وَهْ خَاطَرْ آَوَهْ گَهْ دَوَتْ يَهْهِ.^{۱۲} وَتُونْ رِيْكَا گَهْ «كَلِنْكِيَرْ خِلْمَتْ اَزْ گُجَيْتَرْ مَهِه».^{۱۳} هَرَهُنْ گَهْ انوم كِتَاوْ مَلاَكِيْ بِخَمَرْ نُيسِيَاء: «يَعْقُوبِيْمِ دَوْس دَاشَد، مِنَتَنَائِي اَزْ عِيسِيُو بِيزَار بِيمِ».

۱۴ إِسَهْ چَهْ بُوشِيم؟ بانی خَدَا بِي اِنْصَافَ؟
اِصْلَا!^{۱۵} آرِيَگَهْ موشَى مُوسَى:

«رِيْمَ مَهَمَمَ آرْ كَسِيْ گَهْ رِيْمَ آرِيْ دِيرِيْمِ؛
ئَوْ دَلْسُورِيْ مَهَمَمَ آرْ كَسِيْ گَهْ دَلْمَ آرِنَ،

تا ا شِيوَهْ گُرْيِ إِريَان، تا او انوم بِرَال فِرِه، اول زَا بو.^{۳۰} ئَوْ اوئَلى گَهْ وِرْكَارْ مَيْنَ كَرْدَي، دَوْتِيْش كَرْدَي؛ ئَوْ اوئَلى گَهْ دَوَتْ كَرْدَي، صَالِحِيْش وَهْ حَسَاوْ آوِرِدَنِي؛ ئَوْ اوئَلى گَهْ صَالِحَ وَهْ حَسَاوْ آوِرِدَنِي، جَلَالِيْش دَانِ.

۳۱ إِسَهْ چَهْ مَتَنُونِيْمِ إِبْرُورْ گُلْ ايْ چِيَّلَ بُوشِيم؟ آَزْ خَدا هَا گَرْدَمَو، كَيْ مَتَنُونِيْ آرِضَد اِيمَهْ بَو؟^{۳۲} او گَهْ گُرْ وَوْزِ ذَرِيْخَ تَهَرِدَي، بلِكَمْ او آرِه گُلْ اِيمَهْ تِسْلِيمِ كَرْدَي، چَطَرَ گَرْد او گُلْ چَيْ وَهْ دَسِ دَلَوازِيَا نِموَشَخَنِيْ اِيمَهْ؟^{۳۳} كَيْ كَسْلَى گَهْ خَدا دِيَارِي كَرْدَنِ مِتَهِمِ كِيْ؟ خَدَاءَهْ كَهْ اوئَلِ، صَالِحَ وَهْ حَسَاوْ مَارِي!^{۳۴} كَيْ كَهْ مَكَوْمَو كِيْ؟ مَسِيْحَ عِيسِيَ كَهْ مِرد، بلِكَمْ اَزْ مِرْدِيلِيْش زِنِيَّيِيْ بِي، او گَهْ هَا آَر دَسِ رَاسِ خَدَا، اوَهْ كَهْ إِراسِي آرِه اِيمَهْ شِفَاعَتِيْشِ مِهِه!^{۳۵} كَيْ كَهْ اِيمَهْ اَزْ مَحْبَتِ مَسِيْحِ جِيَا كِيْ؟ مَصِيَّوَتْ يَاگَهْ سَخَديْ يَا آَزارْ يَا قَيَّطِيْ يَا لُقْيَ يَا خَطَرْ يَاگَهْ شِمشِير؟^{۳۶} هَرَهُنْ گَهْ انوم كِتَاوْ زَبُورِ دَاوُود نُيسِيَاء: «اِيمَهْ تِمُومِ رَوْزَ، وَهْ خَاطَرْ تَوْنَ مَمِيرِيْمِ ئَوْ إِجُورْ كَاوِرْلَ كُشَتَارِيْ وَهْ حَسَاوْ مَايِمِ».

۳۷ بلِكَمْ وَهِسُونَگَ او گَهْ مَحْبَتِ كَرْدَي آَر اِيمَهِ، اَكُلْ ايْ چِيَّلَ اِيمَهِ سَرِتِرْ اَزْ كَسْلَى كِيمِ كَهْ فَائقَ هَاتِين.^{۳۸} آرِيَگَهْ رِقَبِينِ دِيرِيْمِ كَهْ نَهْ مَرِگَ ئَوْ نَهْ زِنِهِيِيْ، نَهْ فَرِيشَدَهِلْ ئَوْ نَهْ رِئِيسَلِ، نَهْ چِيَّلَى گَهْ آَلَانَهْ هَسْ ئَوْ نَهْ چِيَّلَى گَهْ مِيَا بَانِ، ئَوْ نَهْ هُيْجَ قَدِيرِتِيِيْ،^{۳۹} ئَوْ نَهْ بَرِزِيِيْ ئَوْ نَهْ نِيمِزِيِيْ، ئَوْ نَهْ هُيْچِيِيْتِرِيِيْ انوم گُلْ خَلْقَتِ، نِمَتَنُونِيْ اِيمَهِ اَزْ مَحْبَتِ خَدَا گَهْ هَا نَومِ خَداونِمُو مَسِيْحَ عِيسِيَارِ، جِيَا كِيْ.

قوم دِيَارِي بِيَيِّ خَدَا

۹ مِنْ انوم مَسِيْحِ رَاسِ مَوْشِيمِ، نَهْ دَرُو، ئَوْ وَزِدَانِمْ وَهِسُونَگَ رَوْحِ الْقَدَسِ شَاتِ مِنْ

مُسْتَرِقِي.»

۱۶ إِسَه، يَهْ رَفْطِي آر خُواس يَاگَه تِقْلَا إِنسُو

نِزِي، بِلِكِم رَفْطِي آر خُداي دِيرِي گَه رِيم دِيرِي.

۱۷ آرِيگَه لِنُوم تُورات، خُدا مُوشَي فَرَعُون: «مِه

هَر آرِه اِي قَصَّ تُونِم كِلِنْغا كِرد تاگَه قِدْرَت وَوْزِم

لِنُوم تو نِشَو دَم، ئُو تاگَه نُم مِه إِلُوم بو لِنُوم

سِرْسُر دِنِيَا.» ۱۸ إِسَه خُدا آر هَر كَي بِيَتِي رِيم

مِهِه ئُو هَر كَي بِيَتِي سِنْكِلَا مِهِه.

۱۹ آسَه مُوشِين ثُونِم: «إِسَه دِير آرَا ايرادِمون

آرِيَن مَكِري؟ آرِيگَه كَي گَه بِتوُنِي بُوسِي إِبْرُور

خُواس خَدَا؟» ۲۰ مِنْتَائِي لَا إِنسُو، تو كِيَثِين

گَه دَمَرَگَ كِرد خُدا بِيهِن؟ «آيَا مَخْلُوق مَتُونِي

بُوشَي خالق وَوْزِم، گَه آرَا مِنْت هُنْ خَلَك

كِرَدي؟» ۲۱ مَنْ كُويَرَه گَر اِي حَحَنِزِي گَه هِر اِز

پِه مشَتِ خَرِي، حاجَتِي آرِه كَارِل مِهم ئُو حاجَتِي

آرِه كَارِل وَرَدَسِي درِيسِ كِي؟

۲۲ چَه ماو آر خُدا وَهِيا آگَه مِيقَى خَضُو وَوْزِ

نِشَو دَئْ قِدْرَت وَوْزِبِشَتَاسِنى، حاجَتَل خَضُو

گَه آرِه نابُودِي حاضِر بُويَنِ، وَه صِير فِره تِيَيل

كِي، ۲۳ تاگَه جِلال بِي حِدِّحِساو وَوْزِبِشَتَاسِنى آر

حاجَتَل رِيمَتِي گَه وِرِكَار آرِه جِلال حاضِر كِرَدِن؟

۲۴ جُجْ اِيمَه گَه دَوَت كِرِديَمسِى، اِزْ اوْنِيلِم، نَه

فَخَدِ اِزْ يَهُودِيل، بلِكم اِزْ خَرِيَهُودِيل يِيش.» ۲۵ هَرَا

جوَز گَه هوَشَع بَخَمَر مُوشِى:

«اوْنِلى گَه قَوْم مِه نوَئِين،

موَشِمَئُونُو 'قَوْم وَوْزِم'،

ئُو قَوْمِي گَه عَزِيزِگَرامِي مِه نوَئِين،

موَشِمَئُونُو 'عَزِيزِگَرامِي وَوْزِم'.

۲۶ ئُو هَمِيَشِ:

«آر هَرَا جَاء گَه وَتُونِئُونِو:

«هُمَه قَوْم مِه نِيَئِينِو،

آر اوَرَه موَشِمَئُونُو 'كُرْل خَدَاء زَنِي'.

۲۷ ئُو اِشِعَيَا بَخَمَر إِباَرَه قَوْم اِسَرَائِيل مَقارِونِي

گَه: «جُجْ آر شِمار قَوْم اِسَرَائِيل چَن هُسَل

درِيَا بو، فَخَدِ بَرِي آرِينُو نِجَاد مَكْرَن. ۲۸ آرِيَگَه
خُداوِن، حَكَم وَوْزِم كَامِل ئُو بِي آنِگِلَات، آرُرِي
زمِين آنِجُوم م.» ۲۹ ئُو هُنْ گَه إِشِعَيَا بَخَمَر
پِيشَگُونِي كِرَدى:

«آر خُداوِن لِشَكَرَل نِسَلِمُونِي آرِه،
نِمِيشَتِي جَاه،
مُؤَيِّدِيامون إِجُور شِيرَل سُدُوم ئُو غَمُورَه.»

بِي اِيمُونِي قَوْم اِسَرَائِيل

۳۰ إِسَه چَه بُوشِيم؟ يَكِه خَرِيَهُودِيل گَه
آر دُم صالح بِيَئِينَا نوَئِين، آورِدون دَس، يَايِنى
آ صالح بِيَئِينِي گَه اِز اِيمُون؛ ۳۱ مِنْتَائِي قَوْم
اِسَرَائِيل گَه آر دُم شَرِيعَتِي كَابِن گَه آخِرى
صالِح بِيَئِينِ، آوْن نَاورِد دَس. ۳۲ آرِه؟ آرِيَگَه نَه
اِز رَئِي اِيمُون، بلِكم اِز رَئِي كَارِل وَه دُمَا بِيَنِي.
اوْنِلَي پَائِو كِير كِرد آر 'كُچِكِي گَه باعِث كِتَن' ئُو
هَاوِينِتن آر زَنِي. ۳۳ هَرَهُنْ گَه إِنُوم كِتابِو إِشِعَيَا
بَخَمَر نِيَسِيَاه:

«اسِگَه كُچِكِي مَنِنِم إِنُوم صَاهِيونِ،
گَه باعِث كِتَن بو،
ئُو كِمرِي گَه باعِث إِراَكِتَن؛
ئُو هَر كَي اِيمُون بَارِي آر او،
خَجاَلتَا نِماَوِ.

۳۴ إِلَيْرَال، آواخِد قَلِيلِم ئُو دُوعَا مِنْ درِگَا
۳۵ خُدا آرِه يَهُودِيل يَسِن گَه نِجَاد بِيَگِرِن.
آرِيَگَه إِباَرَه اوْنِلَي شَاتِي مَيِم گَه آرِه خُدا خَيِرَت
دِيرِن، مِنْتَائِي نَه اِز رُزِي شَناخت. ۳۶ آرِيَگَه آ
صالِح بِيَئِينِي گَه اِز خَدَاء ئُو نِشَتَاسِى، ئُو وَه
دُم ثَابَت كِرِدين صالح بِيَئِين وَوَرُونَا بِين، نوَئِينِ
فِريَوبَر آ صالح بِيَئِينِي گَه اِز خَدَاء. ۳۷ آرِيَگَه
مُسيِح آخِر شَرِيعَت تَاهِر كَي اِيمُون بَارِي، صالح
وَه حَسَاوِي باِي.

۳۸ آرِيَگَه مُوسِي اِباَرَه آ صالح بِيَئِينِي گَه آر
پَاء شَرِيعَت هُنْ مَنِيَسِيَه: «كَسِي گَه اِي

ئو گلومو رسیس آر آ پر دنیا.»

^{۱۹} مِنْتَاثَى مَيْرِيسِمْ: يانى قوم اسرائیل آچیئه گه شنفتی درک نهردی؟ اول بار، موسى موشی: «وهسونگ اوینلا گه ملتقی وه حساو نیمان، همه مارم سر خیرت؛ ئو وهسونگ ملت نایونیكا عصوبونیتونا مههم.»

^{۲۰} آسه، إشعيا پختمر وه جورت موشی: «اوئلى گه مىنى منو نهردوئى، منو كردد دى ئو ووژم آر كسلى گه منو نېستوئى، آشگارا كردد.»

^{۲۱} مِنْتَاثَى إبَارَه قوم اسرائیل موشی: «تموم روژ دَسْلِيم دریثارا كردد ارە قومى كورفريون ئو آرض مە.»

باقىمنىل اسرائیل

^{۱۱} إَسَه مَيْرِيسِمْ: آيا خدا قوم ووژ رد كردى؟ اصلًا؛ آريگه مە ووژم اسرائیلیم، اثر نسیل ابراهیم ئو اثر طائفه بنیامین. ^{۱۲} خدا قوم ووژ گه ورکار شناسیتى، رد نهردیسى. مر نِقَدَانِينو نُسخ مقدس إبَارَه ايليا پختمر بچه موشى؟ يكە چطور اثر دس قوم اسرائیل آرتىك خدا گلگى كردى ئو وىتى: ^{۱۳} «لا خداون، اوئل پختمرل تونو كشتى ئو قۇرونى گائىل تونو رومونى. قَخَد مە منمس آر جا ئو هان كر كُشتىن مينا.» ^{۱۴} مِنْتَاثَى خدا چە جوواوئون دا؟ يكە «مە آرە ووژم هفت هزار نفرم ناسى لا گە زۇيۇ ئىنيا آر ور بىت بَعَل.» ^{۱۵} إَسَه هرھن، إِي زمون يش باقىمنىلى هن گە اثر رئى فيض إنتخاوابىن. ^{۱۶} مِنْتَاثَى آر اثر رئى فيض بو، دىئر از كازل نى؟ آزنه فيض دىئر فيض نى. [منتاثاي آر از كازل بو، دىئر اثر فيض نى؛ آزنه كار دىئر كار نى.]

^۷ إَسَه چە؟ يكە قوم اسرائیل آچیئه گە وه دُما بىتى، ناوردى دس. مِنْتَاثَى اوئلى گە ديارى

حکمَ آنجوم د، وَهسونگ اوينلا زِنَهَى مِهْه.»

^۸ مِنْتَاثَى صالح بىئىنى گە آر پاء ايمون موشى: «إِ دل ووژتا نوش «كى گە وير آسمو بچوء بىلنك؟» - يانى تاگە مسيح بارى هار - ^۷ يا «كى گە بچوء هار إَرَه دنیا مردىل؟» - يانى تاگە مسيح از مردىل زىنيا كى. ^۸ مِنْتَاثَى او چە موشى؟ يكە «اي كلوم هار نزيك تو، إنوم دم تو، ئو إنوم دلتار.» يه هَرَأ كلوم ايمونسَ كە ايچە موعظە مەھيم، ^۹ آريگە آر وه زوئو ووژت اعتراف بېھين «عيسى خداون» ئو إنوم دل ووژت ايمونت داشدوئى گە خدا او از مردىل زىنيا كردى، نجاد مَكَرىن. ^{۱۰} آريگە إنوم دل گە كسى ايمون ماري ئو صالح وه حساو مائى، ئو وه زوئون گە اعتراف مِهْه ئو نجاد مَكَرى. ^{۱۱} آريگە كَتَاو إشعيا پختمر موشى: «هَرَكِ ايمو بارى آر او، خجالتنا نِماو.» ^{۱۲} آريگە فرخى ابن يهودى ئو يونانى نى، آريگە هَرَأ خداون، خداون كُل ئو چَلْ چَلْ بِرَكَت مِهْه كُل كسلى گە هينا مَهْنَى ار. ^{۱۳} آريگە «هَرَكِ نُم خداون هينا يبه، نجاد مَكَرى.»

^{۱۴} مِنْتَاثَى چطور هينا بېھن آر كسى گە ايمونو ناوردىيَس آرى؟ ئو چطور ايمو بارىن كسى گە آزىنۇ نَشَفَقَتى؟ ئو چطور بشتوئن، آر كسى موعظەئون آرە نِهْه؟ ^{۱۵} ئو چطور موعظە بېھن، آر كلىنۇن؟ هَرْهُن گە إنوم كَتَاو إشعيا پختمر نُيسياء: «چىنى رىنگىن پال كسلى گە خَوَرْ خَوَشْ انجىل الْوَمْ مَهْنَى.» ^{۱۶} مِنْتَاثَى اوْ كُل گوشو تَكِرَت اىي انجىل، آريگە إشعيا پختمر موشى: «لا خداون، كى بِغُوم ايمە باوار كِرَدِى؟» ^{۱۷} إَسَه ايمون اثر شَنَفَتَن ئو شَنَفَتَن، از كلوم مسيح.

^{۱۸} مِنْتَاثَى مَيْرِيسِمْ: مر نَشَفَتَن؟ الَّوَتْ گە شَنَفَتَن: «دَنَگُوكَ پَشْخَا بَيْسِ سِرْسَرَى،

مِهینَ، وَهُوَ وَيْرِتُ بُو تُو حُيَا آرِيشِي نِيئِينَ، بِلَكْمَ رِيشِي حُيَا تُونَ.^{۱۹} آسَهَ تُونَ مُوشِينَ: «پَلَلَ بِرِيَانَ تَاگَهُ مِهِ پِوَنَ بُوئَمَ.»^{۲۰} رَاسَ مُوشِينَ. مِنْتَائِي اُولَى خَاطِرَ بِأَيمُونِي بِرِيَانَ تُونَ وَهُوَ أَيمُونَ گَهَ پَايَارِينَ. آسَهَ قُرْاتِي نِيهَهَ بِلَكِمَ زِلتَ ېچُو.^{۲۱} آرِيَگَهَ آرَّ خَدا رِيمَ نَهَرَدِي آرَّ پَلَلَ طَبِيعِي، رِيمَ آرَ تُونِيَشَ نِيمِهِ.

۲۲ آسَهَ مِريَونَيَ ئُو سَخْدَگِيرِي خَدَاتَ آرَ قَرَ چِيَمَ بُو؛ سَخْدَگِيرِي آرَ كَسْلَى گَهَ اِزَ ايمُونَ كَتِنَ، مِنْتَائِي مِريَونَيَ آرَ تُو، آلوَتَ وَهُ شَرطِي گَهَ بِيمِينِينَ لِنَومَ مِريَونَيَ او؛ آزَهَ تُونِيَشَ قَظَ مُوشِينَ.^{۲۲} ئُو آزَ اُونَ يِيشَ نَمِينِينَ لِنَومَ بِيَيمِونِيَو، إِدَواَرَهَ پِوَنَ مُوئَنَ، آرِيَگَهَ خَدا مَتَونَ إِدَواَرَهَ پِوَنَو دِ.^{۲۳} آرِيَگَهَ آرَ تُو اِزَ دَارَ زِتو وَشِي بِرِيَانَ ئُو بِرْعَسَكَ طَبِيعَتَ پِوَنَ بَيَنَ قِي دَارَ زِتوُنَ آهْلِيَا، آسَهَ چَخِي وَيِشِيرَتَ پَلَلَ اِصلَى مَتَونَنَ پِوَنَ بُوئَنَ قِ دَارَ زِتوُنَ گَهَ آزِي بِرِيَانَ.

نجاد قوم اسرائیل

۲۵ لا بِرِيَالَ، نِيمَ اِزَ ايِ رَازَ بِخَوَرَ بُوئِينَو نَاخَوَادَ گَمُو كِينَو دُونَانِيَنَو. گَهَ سَنْگَدَلِي آر بِرِيَ اِزَ قَوْمَ اسْرَائِيلَ حِكمَرَونَيَ مِهِ، تَا وَخَدِي گَهَ شِيَمَارَ خَرِيَهُودِيَلِي گَهَ مِيَا نَجَادَ بِيَگِرِينَ، كَامِلاً بُو.^{۲۶} هِرَ آزِي جَوَرَ كُلَّ قَوْمَ اسْرَائِيلَ نَجَادَ مِيَگِرِينَ. هَرَهُنَّ گَهَ لِنَومَ نُسْخَ مَقْدَسَ نُسْيَايَةَ:

«نَجَادَهَنَدَهَ اِزَ صَاهِيَونَ مَايِ
ئُو بِي دِينِي اِزَ لُونَ يَعْقُوبَ هِيرَمَ.

۲۷ ئُو يِهَ عَتَ مِنَ گَرَدَ اُولَى
وَخَدِي گَهَ گَنَائِلُو هِيزَدَمَ.»

۲۸ اِزَ لِحَاظَ انْجِيلَ، وَهُ خَاطِرَ هُمَهَ، دَشْمِينَ؛ مِنْتَائِي اِزَ لِحَاظَ إِنْتَخَاوَ خَدا، وَهُ خَاطِرَ باَوْهَجَدَلَو، عَزِيزَگَرامِي خَداَنَ.^{۲۹} آرِيَگَهَ خَدا هِرِگَسَ پِيشَكَشَيَلَ ئُو دَوَتَ وَوْزَ نِمسَيَيِ دُما. آرِيَگَهَ هَرَا جَوَرَ گَهَ هُمَهَ زَموَنَ نِسَوتَ

بَيْنَ آورَدَوَنَ دَسَ ئُو بَاقِي، دَلَوَ بَيَ بَرَدَ.^{۳۰} هُنَّ گَهَ لِنَومَ نُسْخَ مَقْدَسَ نُسْيَايَةَ:

«تَاگَهَ اِيمِرو خَدا رُوحِ شِيقَي دَائِنُونَو ئُو چِيَمَلِي گَهَ نَوئِينَ
ئُو گَوشَلِي گَهَ نَشْتَوِينَ.»

۹ ئُو دَاوُودَ بِخَمَرَ مُوشِيَ:

«سِفَرَهُؤَوْ آرنُو بُوَءَ دَامَ ئُو تِلَهَ

ئُو بُوَءَ كُچَكِي گَهَ پَائِلُو گِيزَ مِهِيَتِي آرِي،
ئُو مَكُوكَنَ، ئُو مَكَافَاتَ.

۱۰ چِيَمَلِي تَارَا بُو تَاگَهَ نَنْوَنَ بُوئِينَ،

ئُو قِتَلُو اِرَهَ هَمِيشَهَ بِچَمِيا.»

۱۱ آسَهَ مِيرِسِمَ: آيا پَائِلُو گِيرَ كِردَ ئُو كَتِنَ

آرَ رَمِيَ تَاگَهَ اِرَهَ هَمِيشَهَ بِكِوئِينَ؟ اِصْلَا! بِلَكِمَ وَهَسُونَگَ كُورَفِريَونَيَ اُونَنَ، نَجَادَ بَيَ نَصْصِي خَرِيَهُودِيَلَ، تَاگَهَ قَوْمَ اسْرَائِيلَ بَارِي سَرَ خَيَرَتَ.

۱۲ اِسَگَهَ آرَ كُورَفِريَونَيَ اُونَلَ باَعَثَ دَولَمَنَي دَنِيَاءَ ئُو آزَ شِكِيسَو باَعَثَ دَولَمَنَي خَرِيَهُودِيَلَ، وَخَدِي قَوْمَ يَهُودَ كَامِلَ نَجَادَ بِيَگِريَ چَخِي وَيِشِيرَ باَعَثَ دَولَمَنَي ماَو؟

۱۳ اِسَگَهَ دِيرَمَ گَرَدَ هُمَهَ خَرِيَهُودِيَلَ قَصَهَ مَهِمَ.

آرِيَگَهَ مِهَ رَسُولَ خَرِيَهُودِيَلَ، اِفتَخَارَ مَهِمَ آرَ خِلَمَتَ وَوْزِمَ،^{۱۴} تَاگَهَ هَايَتَرَ كَسْلَى گَهَ وَهَ گَرَدَ مِنَ اِزَ پِهَ تِبِيرَطَافَهَنَ، بَارِمَ آرَ سَرَ خَيَرَتَ ئُو بِرِيَ آزِينَو نَجَادَ دَمَ.

۱۵ آرِيَگَهَ آرَ ردَ بَيَنَ اُونَلَ بَيَ دَوْسَي خَدَاءَ گَرَدَ دَنِيَاءَ، قَبُولَ بِيَنْبُونَ ماَوَ چَهَ، جَزَ زِينَابِيَنَ اِزَ مِرَدِيَلَ؟^{۱۶} آرَ تِيَكَلْنَجَهَهَيَ اِزَ حَمِيرَهَ گَهَ إِجُورَ نَوِيرَ پِيشَكَشَ ماَوَ، مَقْدَسَ، اِسَهَ كُلَّ آرَ حَمِيرَ مَقْدَسَ؛ ئُو آزَ رِيشِي مَقْدَسَ، اِسَهَ پَلَلَ يِشَ مَقْدَسَ.

۱۷ مِنْتَائِي اِزَ قَرِيَ اِزَ پَلَلَ بِرِيَانَ ئُو تُو وَهِيَا كَهَ پَلَلَ زِتو وَشِي بَيَنَ، لِنَومَ پَلَلَيَ تِرَ پِوَنَ بَيَنَ قِي دَارَ زِتوُنَا ئُو إِسَگَهَ اِزَ شِيرَهَ قَوْيَتَ دَارَ رِيشِي دَارَ زِتو بِيرَدارِينَ،^{۱۸} آرَ آ پَلَلَ قُرْاتِي نِيهَهَ.

آرَ هُنَّ

عضا یکتیرئیمود. ^۶ اسه مطابق فیضی گه اژ جونم خدا بشخیاس ژونمو، عطائل جوراجوری دیریم. بورن اوینل یتریم کار؛ آژ نبوت، چن ایمونمو بیریمی کار. ^۷ آژ چلمت، انوم چلمتمو بیریم کار؛ آژ تیلیم، انوم تیلیم دائئمو بیریم کار؛ ^۸ کسی گه تشویق بیهه، انوم تشویق کردنی بیری کار؛ کسی گه پاریم، وه دس دلوازی بیهه؛ کسی گه زیری میهه، وه خیرت آنجوم ډ؛ کسی گه ریم میهه، وه خوشالیا بیهه.

شونه‌هل مسیحی حخیخی

^۹ محبت باس خالص بو. اژ گنی بیزار بوئن ئو سفلی سخد بچسین آ چپیا گه خوء. ^{۱۰} یکتیریتون اجور برا دوس داشدلوئی. ا عزت نائن آر یکتیری، بین آر قی یکا. ^{۱۱} خیرت تمل نوئن؛ انوم روح گر بوئن ئو چلمت اژ خداون بیهن. ^{۱۲} ا امید خوشالی بیهن، بلکم داشدلوی داشتتو داشدلوئی ئو پیمجو دوعا بیهن. ^{۱۳} ا زفت رفت هوجه ل ایموداژل مسیح همیز بوئن ئو هن هاوو بوئن.

^{۱۴} آرده کسلی گه آرارتون مین، بِرکتتو ب؛ بِرکتتو ب ئو بُئر تنهن! ^{۱۵} وه گرد کسلی گه خوشالین، خوشی بیهن، ئو وه گرد کسلی گه مکیرن، بگیرن. ^{۱۶} وه گرد یکتیری بسازن! قُرات نوئن، بلکم وه گرد آمل ضیف ثو ساده هاتین چیئینتو داشدلوئی. هرگس ووزتو ن دونا ندانین.

^{۱۷} جوواو گنی کس گنیانین، بلکم خواستون آ چیئه گه اژ نظر گل مردم عزت دیری، بو. ^{۱۸} آر ماو، تا جای گه وه همه مربوط، وه گرد کل کس ا سُل وصفا زنه بیهن. ^{۱۹} ا عزیزم، هرگس ووزتو تخاص نههن، بلکم واگذار گنی آر خضو خدا. آریگه انوم تورات نیسیاء گه «خداون موشی: "تخاص هن مین؛ مینم گه سزا

خدا کورفریون ببنو، مِنتائی اسگه وه خاطر کورفریونی یهودیل ریمت خداتو گرتی، ^{۳۱} اسه اوینل یش اسگه کورفریونا بین تاگه وہ سونگ ریمت خدا آر همه، آر اوینل یش ریم بو. ^{۳۲} آریگه خدا گل مردم ناسی بن کورفریونیا، تاگه ریم بیهه آر گل. ^{۳۳} دولمنی ئو حکمت ئو علم خدا چن قویل؟

اژ داوریلی نماو سر اربارین
ئو رئیلی نماو درک کین.

^{۳۴} «آریگه کی گه فیگر خداون ڏناسدوئیتی
یاگه کی گه مُشيرت ڪردوئیتی؟»

^{۳۵} «کی گه پیشگشای ا بشخیسی خدا
تاگه بینی ئون دُما؟»

^{۳۶} آریگه گل چی اژ او، ئو وہ سونگ او،
ئو آرده اوء. چلال آر او تا ابد. آمين.

فُروني زنی

۱۲ اسه لا ٻرال، وه خاطر ریتیل خدا،
خواهشدون آژین مَهم گه لازتون
اجور ڦروني زنی ئو مقدس ئو وه دل خدا
پیشگش بیهن گه عبادت روحانی همه هر یس.
آنوئن هُمشیک ای دنیا، بلکم وه نووا بیئن
فیگرلتو، عوض بوئن. آسه متونینو خواس خدا
تشقیص دینو؛ خواس خو، باو دل ئو کامل
خدا.

آریگه وہ سونگ فیضی گه بیس نصی مه،
موشم هر گم اژ همه گه ووزتو ویشتیر اژ
آ چیئه گی باس، ندانین، بلکم هر گم چن
ایمونی گه خدا بشخیسی ئونتو، وه قضاوتو
دُریس فیگر بیهن. ^۴ آریگه هر هن گه ایمه انوم
په لار، عضا فره دیریم ئو گل عضا کارون
اجور یک نی، ^۵ اسه ایمه وهیا آگه فِریم،
انوم مسیح په لاریم ئو هر گم یک یک،

‘ظمات نآشدوئی’، ئو هر حکمی تر، گل، سردریز ماو إنوم ابی کلوم گه «همسات هر اجور و وزت دوس داشدوئی».»^{۱۰} محبت، گنی آر همسا و وز نیمه؛ اسه محبت، شريعت تموم کمال وه آنجوم مرسنی.

^{۱۱} همیش همه مذانینو گه هاینون چه زمونی کر، گه هراسگه سات رسیسی گه از خاو هیزگرینو، آریگه نجاد ایمه اسگه نزیکتر از زمونی که گه ایمونمو آورد.^{۱۲} شو دیری تموم ماو ئو روز نزیک. اسه بورن کارل تیریکی بنیم لا ئو زری نیز بیهیم قر.^{۱۳} بورن هنْ دریس رفدار بیهیم گه هماری هایمون انوم روشتای روزار نه انوم عیاشی ئو مسی، نه إنوم بی عصمتی ئو خیزی، نه إنوم جنگ ئو حسوئی.^{۱۴} بلکم شخصیت عیسی مسیح خداون اجور چنکی بېھن ور ئو آره جسم تیارک نوئین تاگه چیلی گه جسم میتی بارینون جا.

یکتیری قضاوت نهن

۱۴ کسی گه ایمو ضیف بیلی گرد، بیگه اباره عخیده ل دمَرگ کینو. یکی ایمو دیری گه متنونی هر چی بیری، مِنْتائی کسی گه ایمو ضیف، فَخَدَ ولگ واش میری. آوه گه گل چی میری، نباس اوئی گه نمیری خوار کی؛ ئو آوه گه گل چی نمیری، نباس اوئی گه گل چی میری قضاوت کی. آریگه خدا او هُیشتیسی گرد.^{۱۵} تو کیئن گه خلمتکار کسی تر قضاوت مهین؟ پایار مین یا گتینی وه آرباو و وز مربوط. ئو او پایاریش ممینی آریگه خداون متنون او پایارا کی.

^{۱۶} یکی په روز بیتر از روزی تر مذانی؛ یکی تر، گل روزل وه په جوڑ مذانی. هر کی باس افیگر وز، کامل اطمینو داشدوئیق.^{۱۷} آوه گه قُرپ ماورئ روز مخصوصی، وه حرمت خداون هنْ

میم.”^{۱۸} ۲۰ برعسک، «آر دشمنت ورسنی، خوراک بیتیئون! ئو آر تیخی، آو بیتیئون! آریگه آر هنْ بیهین، هنْ خجالتا مهیئی بگر مژ کوء مهیئی آر سراوا.»^{۱۹} گنیت آری فائق ناو، بلکم وه خوئی، فائق بو آر گنی.

فِرِبُورَ صَائِيْ قَدِيرَتَل

۱۳

کل کسی باس فِرِبُورَ قَدِيرَتَل گه حکمرونی مهن، بو، آریگه هُیچ قَدِيرَتَل نی مَر از جونم خدا، ئو اوئلی گه هن، از جونم خدا نیریان. اسه آوه گه آرضد قَدِيرَتَل هیزگری، آرضد آ چیئه گه خدا مَنْ کردي، هیزگرتی؛ ئو کسلی گه هنْ مهن، داوری موئن.^{۲۰} آریگه دُریسکارل زَلَّئون از حکمرونل نمچو، مِنْتائی خلافکارل زَلَّئون آشینون مچو. آيا مَت زَلَّت از صَائِيْ قَدِيرَتَل نَچَو؟ اسه آوه گه دُریس آنجوم دَ گه تیرفت آزین مهه.^{۲۱} آریگه او خادم خداء آره خَرِيَت تو. مِنْتائی آر کار خلاف بیهین، زَلَّت بِچو، آریگه او هر از وِل شِمشِير سر قِنی. آریگه او خادم خداء، تقاص گری گه حَضُو خداء ماري سر خلافکارل.^{۲۲} اسه آم باس فِرِبُورَ بو، نه قَخَد آریگه از حَضُو خدا دویر بو، بلکم وه خاطر وِزدون بیش.

آریگه آزوئنس مالیات مینو، آریگه صَائِيْ قَدِيرَتَل خادمل خدان، زَسِيدَگی مهن آر ای چیئل.^{۲۳} دن مردم از مِل و وزتون ایارین؛ آر مالیات، مالیات بین؛ آر خراج، خراج بین؛ آر اتروم، اتروم بین؛ ئو آر عَزَّت، عَزَّت بین.

وَه جا آورِدِن شَرِيعَتَ وَه مَحْبَت

دِن گستون مل ناو بِخَر از یگه یکتیریتو دوس داشدوئی. آریگه هر کی یکی تر دوس داشدوئیق، شَرِيعَت آورِدِسَيْت جا.^{۲۴} آریگه حکمل ‘زنهما نهه’، ‘آم نکش’، ‘دُزی نهه’،

۲۰ کار خدا وَه خاطر خوارک خراو نهه! اراسی
کُل چی پاک، مِنْتَائِی کار دُریسی نی گه یکی وَه
هاردن چیئی باعث گَتَن یکی تر بو.^{۲۱} خوَه گه
گوشد نیرین ئو شراو خُز نین يا کاری نهین گه
باعث گَتَن بِرَات ماو.

۲۲ ایمونت ابَارَه ای چیئَل بِيل آرتک ووزت
ئو خدا. خُوزَگَان کسی گه وَرَ خاطر آ چیئَه
گه تایید مِهه، قضاوت نِهه.^{۲۳} مِنْتَائِی کسی
گه چِچ مِری دل، آر بیری مَكَوم ماو، آریگه
وَه ایمو نَهَارَتیسی. آریگه هر چی گه از ایمو
ناو، گَنَاه.

۱۵ ایمه گه قویه دیریم، باس ضيَّقل
کَسلَى گه ضيَّفِين بِيرَيم كول، نه
یگه وَه دُم خَوشِي ووزمونا بوئیمو.^{۲۴} هر کُم
از ایمه باس چی خوئي گه إنوم هُمسا وَر
موئیني، آرَه آوه حَوَشَالا بِيَتِي تاگَه باعث تقويت
ایمو بوئي.^{۲۵} آریگه مسيح يش وَه دُم خَوشِي
ووزَا نوئي، هَرْهُنَ گه إنوم كَتاو زبور داود
نُيسِياء: «منَمَت مَذْمَتَكَرْلَ تو، كَتَ آرْرُ
مِهه.»^{۲۶} آریگه هر چی گه از قدیم نُيسِياء،
آرَه تیليم ایمه بی تا وَه سونگ پایاري ئو
دلگوئی ای گه نُسخَ مَقْدَسَ موئشخِي ئونمو،
امیدمو داشدلوئ.

۷ اسَگَه خدای گه پایاري ئو دلگوئي
موئشخِي، يه بوئشخِي ئونتو گه آجور گه
مطابق خواس مسيح عيسى، وَه گرد يك هُمرا
بوئينو،^{۲۷} تا وَه يه دل ئو يه زوئو، وَه گرد يك،
خدا ئو باوه خداونمو عيسى مسيح، جلال
ديينو.

۷ اسَه هَرْهُنَ گه مسيح چي گرد هُمه،
هُميئيش بِچِن گرد يكتري تاگَه خدا جلال
بِيرَى.^{۲۸} آریگه موئشخِي ئونتو گه مسيح بِي خادم
ختينه گَرِيائَل تاگَه راسي خدا بِيشو د تاگَه وَه دلى
گه خدا دائئيَه باوه جَدَلَمو، تاييد كِ. ^{۲۹} ئو تاگَه

مهه. آوه گه ميري، وَه حرمت خداونَ ميري،
آریگه شِگَر خَدَاء مِهه، ئو آوه گه نميري، اوיש
وَه حرمت خداونَ نميري ئو شِگَر خَدَاء مِهه.
۷ آریگه هُيج کُم از ايمه آرَه ووز زنه هي نِمهه ئو
هُبيج کُم از ايمه آرَه ووز نِميري. ^{۳۰} آریگه آر زنه هي
بِيهيم، آرَه خداونَ زنه هي مِهيم، ئو آر بِيرِيم، آرَه
خداونَ مِميرِيم، إسه چه زنه هي بِيهيم چه بِيرِيم،
هِن خداونِيم.^{۳۱} آریگه مسيح يش وَه اي خاطر
مِرد ئو زنييا بي تاگَه خداونَ زنتيل ئو مرديبل بو.
۱۰ إسهه تو آزا بِرا ووزت قضاوت مهين؟ آریگه گُل ايمه
موسیم ابرُور تخت داوری خدا.^{۳۲} آریگه انوم
كتاو اشعيَا بِخَمَر نُيسِياء:

«خداونَ موشي: وَه ثِيابِين ووزِم قسم گه
هر زُنِي ابرُور من مَجْمِعِي
ئو هر زوئوني اعتراف مِهه خدا.»^{۳۳}
۱۲ إسهه هر کُم از ايمه حساو وَر خدا مِئه دُما.
۱۳ إسهه، بورن آزير دُما آر يكتري قضاوت
نهيم. بلکم اجالى، قَصَ بِهن گه هُبيج كِچكى
گه پا كِير بِيهتي آرى ئو باعث آر زَعَي گَتَن بو
يا چيئي آرنوم رئي بِراتو نِهه.^{۳۴} مِه إنوم عيسى
خداونَ مَذَانِم ئوقانى بِيم گه هُبيج ووز آرَه ووز
نِجس نِي. مِنْتَائِي آرَه كَسَي گه نِجس مَذَانِي،
نِجس.^{۳۵} آریگه آر بِرات وَه چيئي گه تونَ ميري
اذيت ماو، دير وَه محبت رفدار نِمهين. وَه
چيئي گه ميري، بِرا ووزت گه مسيح وَه خاطر
اوآ مِرد، نابود نِهه.^{۳۶} إسهه نِيلين گن بوشَنَ آ
چيئي گه هُمه خوَه مَذَانِيونى.^{۳۷} آریگه پاتشائي
خدا هاردن ئو خُرَّدَائِن نِي، بلکم صالح بِيئين،
صلَل وَسِلامَتِي، ئو خَوشِي إنوم روح القدس.^{۳۸}
۱۸ هر كى هُنَ خِلَمَت از مسيح بِيه، خدا قبولَ
مهيئي ئو مِرد ميسِش تاييد مَهَنَى.
۱۹ إسهه بورن وَه دُم چيئيَا بوئيمو گه باعث
صلَل وَسِلامَتِي ئو تقويت ايمو يكتري ماو.

تاگه وه قصه‌لئم ئو کارلخ خریهودیل بېھم فریویز ايمو،^{۱۹} وه قويت نشونەل ئو مۇچەل، وه قويت روح خدا، ھن گه از شىر اورشليم تا ايليرىكوم دورم دا، خلمت انجىيل مسيحىم كامل وه آنجوم رسو.^{۲۰} آواخىدم ھر يە بىيىن گه انجىيل ! جاي موعظه بېھم گه تا إسگە نۇم مسيحىو نَشَفْتَى، تاناخواد آرس بِنَاوَه كسى تىز، بسازىم،^{۲۱} بلکىم ھرھن گه إنوم كىتاو اشعيا پُخْمَر نُسْبَيَّا:

«اونلى گه خَوَرُون آزى نَااَشَد، موئىنَن،
ثُو اونلى گه نَشَفْتَوْيُو، مَفِينَن..»^{۲۲}

آزُونَس، چَن گِل نوام گىريا گه بام ازه تكتو.

نشخه پولس آرە يىگە روم بوئىنى

منتائى اسگە، آرىيگە إنوم ابى هيالىل، دىر جاي نَمَقَى كار بېھم، ئو وەچوينا گه چن سال شوق دىرم بام ازه تكتو،^{۲۴} اميدوارم آر سر رئى اسپانيا، بام بوئىنەتمو تاگه دۇم يىگە ھُمَمَه دى، مِن سفرم ازه اوزە يارى دىينو.^{۲۵} منتائى اسگە، ميا بِعْجَم إِرَه اورشليم تاگه آرە ايموداژل مسيح كىك نخدى بىيَم،^{۲۶} آرىيگە كلىسائل هيالىل مقدونىيە ئو آخائىيە چىلاڭو دى گه آرە ايموداژل ۋار اورشليم پىل رىگن.^{۲۷} اونل وۇزو چىلاۋ دى ابى كاڭ بېھن؛ ئو لاراسى دىن اونل ا ملو بى، آرىيگە آز خرېھودىل إنوم بِرَكَتَل روحانى يەھودىل ھُمَيْرَا بىن، يەھودىل بىش باس ھرھن إنوم خلمت اىي كارم تموم كىرد ئو چىيەلى گه جىيم بى رَسُونَم دَسُو، از رئى ھُمَه، مَقْحَم ازه اسپانيا.^{۲۸} مَذَانِم گه وخدى بام ازه تكتو، وه بِرَكَت كامل مسيح مام.

۳۰ لا بِرَال، وه خاطر خداونمو عيسى مسيح ئو محبت روح القدس، خواهشدىتون آزىن مَھَم

قومل خرېھود، خدا آرە رىيەتى چلال دن. ھرھن گە إنوم نُسَخ مقدس نُسْبَيَّا:

«وَهْ ابِي خاطَرَ، تون إنوم قومل خرېھود، شُكْرَ مَهَمْ،
ئو آرە نُم تو دَنْگِ إِرَماَرِ.»^{۱۰}

ھنچى موشى:
«إِلَّا قومل وَهْ كَرْدْ قوم او خَوَشَالِي بِهَنْ!»^{۱۱}

ئو ھمېيش موشى:
«إِلَّا كُلْ قومل، خَدَوْن سَتَائِشَت بِهَنْ!
ثُو إِلَّا كُلْ مَلَّىل، چَلَال دَنْ!»^{۱۲}

ئو ادوازه اشعيا بِخَمْرِيش موشى:
«رِيشِي يِسَا مَائِي،
ھر آوھ گە آرە حِكْمَرُونِي آر قومل خرېھود،
ھِيَرَمَگَرِي؛
ئو اميد قومل خرېھود هار او.»^{۱۳}

إِسْكَه خَدَاء اميده، هُمَه از كُلْ خَوْشِي ئو صُئَل وَسِلَامَتِي إنوم ايمو، پِرا كِ تاگه وه قويت روح القدس، پِر از اميد بوئينو.

پولس خادم خرېھودىل

۱۴ لا بِرَال، مە ووژم إِبارَه ھُمَه اطمینو دىرم گە ھُمَه ووژتو پِر از خوئينو، ئو پِريينو از كُلْ شناخت ئو مَتَوْنِيَنْو تِيلِيم يِكَرِى دىينو.^{۱۵} منتائى فَزَه جَسَارَتِم كَرَد، إِبارَه چَن چِيم آرە ھُمَه نُسِيو، تاگه بارمۇن وپِرتو، وەسونگ آ فيضَ گە خدا بَشْخَيَسِيَّئُونِم^{۱۶} تاگه خادم مسيح عيسى آرە خرېھودىل بُئم ئو اجرور كاهنى إ خلمت انجىيل خدا، تاگه خرېھودىل پىشگىش باو دل خدا بُئن گە وەسونگ روح القدس تقدىس بى.

۱۷ إسە إنوم مسيح عيسى، حَخ دَيْرَم وَه خلمت كِرَدِن ووژم آر خَدَاء، بِنَازِم.^{۱۸} آرىيگە جوَرَت نِمَهَم إِبارَه چىيە قصَه بِهَم، بِخَر از آ چىئە گە مسيح وەسونگ مە، آنجوم داتى

ووز انوم مسیح ارهاتی، سِلام بِرسین. سِلام بِرسین هوز آریستوبولس.^{۱۱} وَهْ قوم خویش هیرودیون ئو همیش وَهْ هوز نارکیسوس گه هان انوم خداون، سِلام بِرسین.^{۱۲} سِلام بِرسین تُریفینا ئو تُریفوسا، گه انوم خداون سخد زیمت مکیشِن، ئو همیش وَه پرسیس عزیزگرامی گه انوم خداون فِرہ زیمت کیشیسی.^{۱۳} وَه روفُس گه انوم خداون دیاری بی، ئو وَه دای گه آر خخ من بش اجور دا بی، سِلام بِرسین.^{۱۴} سِلام بِرسین آسینکریتوس، فُلگون، هرماس، پاپروباس نو هرمیس نو بِرالی گه هان گردو.^{۱۵} سِلام بِرسین فیلولوگوس، یولیا، نیریاس ئو خُبیه، ئو وَه اولیمپاس ئو گل ایمودارلی گه هان گردو.^{۱۶} وَه ماج مقدسی سِلام بِهنهن آر یکتی. گل کلیسائل مسیح سلامتون ٹون مَرسین.

^{۱۷} بِرال، خواهشدون آژین مَهم گه حُواستون کسلی بو گه باعث جیایی موئن ئو گُچک مَنن آر نوم رئی هُمه ئو هان آرضد تیلیمی گه گِرتیوسا؛ آژینو دویرا بِگن، ^{۱۸} آریگه هُن کسلی خلمت از خداون ایمه مسیح نمَهن، بلکم هان دُم لم ووژونا ئو وَه قصدهل نرم ئو چاپلوسی، دل آمل ساده فَن مین. ^{۱۹} آریگه گل از فِربوتی هُمه خَور دیرن، اسه من آرِه هُمه فِرہ خوشالِم. مِنناهای از هُمه مِم گه اخوئی دونا، ئو اگنی، ساده بوئینو.^{۲۰} خداءِ صُلَّی وسلامتی هر ابی زوی شطون اژیر پال هُمه مَتلنیا. فیض خداونمو عیسی مسیح گردتو بو.

گه وَه گَرَد مِه تقلا بِهینو ئو ا درگا خدا، هر بنیشَن دعوا آرِه مِه، ^{۳۱} تاگه شر بِایمونَل یهودیه از مِه بِکُوه لائو خِلتمِم اورشلیم وَه دل ایمودازل اوَرَه بُوء. ^{۳۲} تاگه وَه خواس خدا وَه حَوشی بام اَرَه تَکتو تاگه گیونم آر تَکتو تازه آبو. ^{۳۳} خداءِ صُلَّی وسلامتی وَه گَرَد گُلتو بو. آمین.

سِلام ئو درود

۱۶ آمونت خَیه مو فييي ميمونتو. او خادم کلیسا شیر كِنْخریه. ^۲ تاگه هَرآ جور گه لانق ایمودازل مسیح، انوم خداون، بِچینونی گَرَد ئو ا هر چیئي گه هَوْجه گَتْئورتو، ياری دَنَى، آریگه او ياری فِرہ، داسی فِرہ کَسَل، هَمِيش وَه مِه ووژن.

^۳ سِلام بِرسین پُریسکیلا ئو آکيلا، هُمکارِلِم انوم مسیح عیسی. ^۴ او گیو ووژون خاطر مِه آوشدیس خطر، ئو نه فَخَد مِه، بلکم گل کلیسائل خَریهودیل مَنَت بارونن.^۵ هَمِيش سِلام بِرسین کلیسائل گه هان انوم مالونار. سِلام بِرسین رِقیف عزیزم اپینتوس، گه اول کسی انوم هیال آسیا بی گه ایمو آوردی آر مسیح. ^۶ سِلام بِرسین مریم گه آرِه هُمه زیمت فِرہ کیشیسی. ^۷ سِلام بِرسین قوم خویشَلَم، آندرونیکوس ئو یونیاس گه وَه گَرَد من ا زندو بین. یوئن آرَتَک رسول شناسین ئو ور از مِه انوم مسیح بین.^۸ سِلام بِرسین رِقیف عزیزم انوم خداون، آمپلیاتوس.^۹ وَه هُمکارِم انوم مسیح، اوریانوس، ئو رِقیف عزیزم، إستاخیس، سِلام بِرسین.^{۱۰} وَه آپلیس گه از إنتحو

- ۲۰ إسگه چلال آر او گه مَتْوَنِي مِطَابِقْ
انجيلي گه مِن إبَارَه عيسى مسيح موعظه
مهَمْ، تقويتتو كِ، - مطابق مِكَاشَفَه آ راز گه
آريه زمونهَل دريزي آشاريا مَتْوَنِي.^{۲۶} ئو إسگه
كتيس در ئو وَهسونگ نُسَخَ پَخْفَرَل، مطابق
حِكْمَ خدَاءِ ابدي آشگارا بَيَس آر گُل ملئل، تاگه
اوئل ايمو بارِن ئو اطاعت يېهن.^{۲۷} وَهسونگ
عيسى مسيح تا ابد چلال آر او گه يَكُونَه خدَاءِ
دوناء! آمين.
- ۲۱ هُمَكَارِم تيموتاوس سِلامـتون ئونَ مَرَسِنى.
قوـمـلـم لوـكـيوـس، يـاسـون ئـو سـوـسـيـپـاتـروـسـ يـشـ
سـلاـمـ مـرـسـىـنـ.
- ۲۲ مـهـ، تـيرـتيـوسـ، كـسـىـ گـهـ ايـ نـامـهـ نـيـسـونـ،
إنـومـ خـداـونـ سـلاـمـتونـ ئـونـ مـرـسـىـنـ.
- ۲۳ گـاـيـوـسـ يـشـ گـهـ مـنـ ئـوـ گـلـ كـلـيـساـ مـمـونـيـيـ،
سـلاـمـتونـ ئـونـ مـرـسـىـنـ.
- ۲۴ إـراـسـتوـسـ گـهـ خـزـيـهـ دـارـ شـيـرـ، ئـوـ بـراـموـ
كـواـرـتوـسـ سـلاـمـتونـ ئـونـ مـرـسـىـنـ.
- [«فيـضـ خـداـونـمـوـ عـيسـىـ مـسـيـحـ گـرـدـ گـلـتوـ
بوـ آـمـينـ».]